
Kyrkomötet
Kyrkostyrelsens skrivelse 2013:2

**Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå
år 2012**

Kyrkostyrelsen överlämnar denna skrivelse till kyrkomötet.

Uppsala den 13 juni 2013

Levi Bergström

Helén Ottosson Lovén

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen läggs årsredovisningen för Svenska kyrkans nationella nivå år 2012 fram. Skrivelsen består av den tryckta *Årsredovisning 2012 för Svenska kyrkans nationella nivå* med bilagorna *Resultatrapport 2012*, *Redogörelse för behandlingen av kyrkomötets ärenden* samt *Övrig rapportering*.

Innehåll

Skrivelsens huvudsakliga innehåll	1
Kyrkostyrelsens förslag till kyrkomötesbeslut	3
Årsredovisning för år 2012	3
Utdrag ur kyrkostyrelsens protokoll	4
Bilaga 1 Resultatrapport 2012	5
Bilaga 2 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötets ärenden	25
Bilaga 3 Övrig rapportering från kyrkostyrelsen	41

Kyrkostyrelsens förslag till kyrkomötesbeslut

KsSkr 2013:2

Kyrkomötet beslutar att fastställa årsredovisning och koncernredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2012.

Årsredovisning för år 2012

Enligt särskilt tryck.

Utdrag ur kyrkostyrelsens protokoll

Utdrag ur protokoll fört vid kyrkostyrelsens sammanträde den 13 juni 2013.

Närvarande: Levi Bergström ordförande, ledamöterna, Ingrid Smittsarve, Anna Lundblad Mårtensson, Irène Pierazzi, Nils Gårder, Lars Johnsson, Birgitta Halvarsson, Mats Hagelin, Sten Elmberg, Bo Hanson och Cecilia Brinck samt tjänstgörande ersättare biskop Esbjörn Hagberg, Mary Österström, Karl-Gunnar Svensson och Helena Nordvall.

Föredragande: Generalsekreteraren Helén Ottosson Lovén

Kyrkostyrelsen beslöt

att lämna skrivelse 2013:2 Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2012 till kyrkomötet.

Bilaga 1

Resultatrapport 2012

KsSkr 2013:2
Bilaga 1

Som del av Svenska kyrkan delar den nationella nivån målet om Guds rikes förverkligande och skapelsens återupprättelse. Med utgångspunkt i kyrkoordningens beskrivning blir uppgiften att bidra till att Svenska kyrkan kan fullgöra sitt uppdrag genom att ta ansvar för kyrkans gemensamma angelägenheter i fråga om inomkyrklig normgivning, överprövning av beslut, gemensam information, utbildning, samråd samt ekumeniska relationer, internationell diakoni och mission. Till uppgiften hör också att vara kyrkans röst utåt såväl i det svenska samhället som internationellt.

I det följande redovisas ett urval av verksamhetens insatser och resultat i förhållande till den nationella nivåns uppgifter enligt kyrkoordningen och den verksamhetsinriktning som kyrkomötet beslutat om. Kostnader 2012 ställs i relation till utfall 2011 och detaljbudget 2012, dessutom finns förändring mot rambudget 2012 angiven.

Under utfall i nedanstående tabell redovisas verksamhetens kostnader, knutna till kostnadsram och fastighetsbudget. Belopp i avvikelsekolumnerna med positivt tecken innebär att kostnaderna varit lägre eller intäkterna högre i utfallet jämfört med plan. På motsvarande sätt innebär negativt tecken att kostnaderna varit högre eller intäkterna lägre i utfallet jämfört med plan.

Tabell 1. Kostnader

Kostnader	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget	Skillnad ram
			2012	2012
Kostnadsram	-2 444	-2 574	114	81
Fastighetsbudget	-20	-12	14	14

Kostnadsram och fastighetsbudget finns sammanställd i ovanstående tabell. Jämfört med 2011 ökar kostnaderna bl.a. till följd av ökad omfattning på den internationella verksamheten, ökat finansiellt stöd till stift och församlingar samt ökad användning av kyrkoantikvarisk ersättning. I jämförelse med budget är kostnaderna lägre till följd av mindre omfattning på den internationella verksamheten än budgeterat, att reserver för omställning inte har behövt ianspråktagas och att kostnader för IT är lägre än budgeterat. Sammantaget ökar kostnaderna med 122 miljoner kronor jämfört med 2011, men är samtidigt 128 miljoner kronor lägre än budget för 2012, varav fastighetsdelen svarar för 14 miljoner kronor.

Omvärld och relationer

Företräderskap

En uppgift för den nationella nivån är att utöva ett aktivt företräderskap genom att upprätthålla goda kontakter med beslutsfattare, lämna remissyttranden samt genom talespersoner i media och på andra sätt. Detta ska förmedla bilden av vad Svenska kyrkan är och gör. Verksamheten inriktas på att utveckla ändamålsenlighet och effektivitet genom att än bättre systematisera och strukturera kontakterna, påverkansarbetet och företräderskapet.

Insatser och resultat

Kyrkostyrelsen har svarat på följande remisser under året:

- ◆ Delbetänkande *På jakt efter den goda affären – analys och erfarenheter av den offentliga upphandlingen* (SOU 2011:73), inkommen från Socialdepartementet.
- ◆ *Utredningen om allemansrätt*, inkommen från Naturvårdsverket.
- ◆ *Förslag till föreskrifter avseende verkställigheten av 4 kap. lagen (1988:959) om kulturminnen m.m.*, inkommen från Riksantikvarieämbetet.
- ◆ Förslag till reform av *Den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2013*, inkommen från Landsbygdsdepartementet.
- ◆ Promemorian *Ny hantering av begravnings- och kyrkoavgifter*, inkommen från Finansdepartementet.
- ◆ Rapporten *Upphävande av behövlig ledningsrätt* (LM-rapport 2011:4), inkommen från Justitiedepartementet.
- ◆ *Förslag till EU-förordning om stadga för europeiska stiftelser*, inkommen från Justitiedepartementet.
- ◆ Betänkandet *Internationellt stöd vid kriser* (SOU 2012:29), inkommen från Försvarsdepartementet.
- ◆ Kulturmiljöutredningens betänkande *Kulturmiljöarbete i en ny tid* (SOU 2012:37), inkommen från Kulturdepartementet.
- ◆ Betänkandet *Hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott* (SOU 2012:44), inkommen från Justitiedepartementet.
- ◆ Betänkandet *Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap* (SOU 2012:35), inkommen från Justitiedepartementet.
- ◆ Förslag till *kapitel 11 och kapitel 12 om finansiella instrument (K3)*, inkommen från Bokföringsnämnden.
- ◆ Departementspromemorian *Hälso- och sjukvård till personer som vistas i Sverige utan tillstånd*, inkommen från Socialdepartementet.
- ◆ Förslag till nytt *allmänt råd med tillhörande utlåtande om byte mellan K-regelverk*, inkommen från Bokföringsnämnden.

Att upprätthålla goda kontakter med beslutsfattare är ett ständigt pågående arbete. Bl.a. inbjöd under året ärkebiskopen, i samarbete med Sigtunastiftelsen, representanter från regeringskansli, trossamfund och myndigheter till en samtalsdag om religionsfrihet. I samband med *Barn och unga – ärkebiskopens möte 2012* fördes samtal med företrädare för regering och myndigheter om barn och ungas rätt till andlig utveckling.

Därutöver har en rad uttalanden gjorts i media och i andra forum. Bl.a. undertecknade samtliga biskopar ett uttalande om religion som grund för asyl i Sverige. Uttalandet förbereddes av Sveriges Kristna Råd.

Tabell 2. Företräderskap

Företräderskap	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Kostnader	-3	-4	0	0

Kostnader för företräderskapet har som planerat ökat något jämfört med föregående år och ligger i linje med budget.

Officiella relationer till andra kyrkor och samfund

KsSkr 2013:2
Bilaga 1

Uppgiften är att svara för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund. Verksamheten är inriktad på att främja relationer med kyrkor som Svenska kyrkan har kyrkogemenskap med, t.ex. genom Lutherska världsförbundet, eller genom särskild ekumenisk överenskommelse för att konkret gestalta enhet och samverkan. Bilateral ekumeniska relationer med andra kyrkor utvecklas för att öka förståelse och samverkan. Medlemskap i ekumeniska organisationer stödjer gemensam bearbetning av frågor. Deltagande i ekumeniska nätverk möjliggörs för att öka utbyte och förståelse.

Insatser och resultat

Efter remissbehandling och bearbetning i kyrkostyrelsen beslutade kyrkomötet 2012 om ett nytt kapitel i kyrkoordningen om ekumenik. Därigenom förtydligas vilka principer och riktlinjer som gäller för Svenska kyrkans ekumeniska arbete.

Inom ramen för engagemanget i Kyrkornas världsråd, där ärkebiskopen är ledamot i exekutivkommittén, har stor vikt lagts på att förbereda generalförsamlingen i Busan 2013. Det gäller såväl deltagandet som arbete med olika innehållsfrågor kopplade till barnperspektiv, vattenfrågor, urfolk, kyrkosyn och mission. Även Konferensen för europeiska kyrkors generalförsamling 2013 har förberetts.

Det rådslag som kallats *Ekumenik i Norden* lades ner under året. Istället kommer nya former för nordisk ekumenisk samverkan att sökas.

En dialog med det nybildade samfundet Equmeniakyrkan (f.d. *Gemensam framtid*) har inletts, med fokus på att skapa förutsättningar för lokal ekumenisk samverkan. Samtalen har i huvudsak handlat om dopsyn.

Det pågår många aktiviteter för att främja kyrkorelationerna i syd. Däribland kan nämnas samtal med Ugandas kristna råd kring lagstiftning mot homosexuella, partermöten med Mekane Yesuskyrkan i Etiopien och Tanzaniska kyrkan, rundabordsamtal med det teologiska institutet CIEETS i Nicaragua och mottagande av en delegation från kyrkan i Pakistan. En mitterminsutvärdering av Mastersprojektet om teologi och hiv/aids i Latinamerika har inletts i syfte att formulera en ny fas av projektet.

I samband med *Barn och unga – ärkebiskopens möte 2012* fick ungdomar som varit utsända i ekumeniska och internationella sammanhang dela med sig av sina erfarenheter från möten med andra kyrkor och av hur detta tagits tillvara av kyrkan.

Tabell 3. Kostnader för officiella relationer till andra kyrkor och samfund

Officiella relationer till andra kyrkor och samfund	Utfall	Utfall	Skillnad	Skillnad
	2011	2012	detalj- budget 2012	ram 2012
Kostnader	-25	-26	2	1

Kostnader för officiella relationer till andra kyrkor och samfund har som planerat ökat något jämfört med föregående år, men är något lägre än budget. Detta är bl.a. en konsekvens av att viss personal flyttats till den internationella verksamheten.

Internationell mission och diakoni

Uppgiften är att samordna, planera och utveckla Svenska kyrkans och dess församlingars arbete, engagemang och finansiering för internationell mission och diakoni. Verksamheten formas utifrån en nära, målmedveten och strategisk samverkan med församlingarna och med andra kyrkor och internationella organ. I uppgiften ligger att verka för internationellt och ekumeniskt samordnad planering av missions- och diakonala insatser.

Insatser och resultat

Under perioden 2010–2012 har verksamheten genomförts i fem tematiska program. Nämnden för internationell mission och diakoni har fastställt en rapport för hela perioden. Programperioden har förlängts över 2013 då en ny programstruktur för 2014 och framåt arbetas fram.

Nedan följer en förteckning över programmen, dess övergripande mål och exempel på planerade och genomförda insatser 2012.

◆ Kristen gemenskap, tro och liv

Övergripande programmål: "Svenska kyrkan och partner samarbetar för teologisk reflektion, kristen enhet och interreligiös förståelse och för att ömsesidigt dela tro och liv".

Exempel på insatser 2012: Samarbete med kyrkor och ekumeniska organ, stöd till teologisk utbildning och ledarutveckling samt främjandet av religionsmöten och dialog.

◆ Hållbar utveckling

Övergripande programmål: "Svenska kyrkan och dess partner är aktiva i det civila samhället för uthållig hushållning av naturresurser och för människors rätt till goda livsbetingelser".

Exempel på insatser 2012: Katastrofberedskap och riskhantering i det humanitära arbetet, stöd till uthålliga försörjningsmöjligheter och social utveckling bland utsatta människor, hushållning av naturresurser samt opinionsarbete för en hållbar ekonomisk utveckling.

◆ Demokrati, fred och säkerhet

Övergripande programmål: "Svenska kyrkan och dess partner är aktiva aktörer i det civila samhället för rättvisa, säkra, fredliga och demokratiska samhällen och bidrar till att människor har förmåga att kräva och försvara sina rättigheter och sin värdighet".

Exempel på insatser 2012: Konfliktförebyggande, freds- och försoningsarbete, utveckla arbetet kring mänskliga rättigheter, att verka för att hivpandemin inte sprids och att stigmatiseringen hävs.

◆ Kvalitet och lärande 1

Övergripande programmål: "Svenska kyrkan och partner är trovärdiga, kompetenta och lärande organisationer och bidrar aktivt till samordning, harmonisering och samarbete i ekumeniska fora och i det civila samhället".

Exempel på insatser 2012: Stöd till kompetensutveckling av partner, ett aktivt engagemang i utvecklingen av Action by Churches Together (ACT Alliance), relevant utbildning och träning av utsänd personal samt kvalitetscertifiering av den internationella verksamheten enligt Humanitarian Accountability Partnership (HAP).

◆ Kvalitet och lärande 2

KsSkr 2013:2
Bilaga 1

Övergripande program mål: "Svenska kyrkans internationella arbete är integrerat i alla nivåer i kyrkan och ses av allmänheten som en trovärdig aktör".

Exempel på insatser 2012: Hos medlemmar, stift och församlingar utveckla förtroende och vilja till engagemang för insamling och opinionsbildning, utveckla formerna för lärande, reflektion och uttryck för internationell mission och diakoni, planera och genomföra insamling, ansökningar om finansiellt stöd från EU och FN samt att bjuda in förtroendevalda, anställda och frivilliga att bli väl informerade och delaktiga i ansvaret för den internationella verksamheten.

Tabell 4. Kostnader för internationell mission och diakoni

Internationell mission och diakoni			Skillnad	Skillnad
	Utfall	Utfall	detalj- budget	ram
	2011	2012	2012	2012
Kostnader	-351	-400	47	-12

Kostnaderna ökar med 49 miljoner kronor jämfört med föregående år. Detta är främst en följd av ökad Sidafinansierad verksamhet. Omfattningen är dock 47 miljoner kronor lägre än budget, då nivån på lämnade bidrag är lägre än planerat (18 miljoner kronor), kostnaden för utsänd personal är lägre (10 miljoner kronor), bostadsbyggnadsprojektet på Olivberget i Jerusalem inte startat (10 miljoner kronor) och viss Sidafinansierad verksamheten flyttats till 2013 (6 miljoner kronor).

Kostnadsökningar jämfört med föregående år finansieras av Sidabidrag som även väger upp en minskning av kollekter, gåvor samt övriga anslag. Finansieringen är lägre än budget till följd av förskjutningen av Sida till 2013, att projektet på Olivberget inte har behövt finansieras, att externa bidrag är lägre än budget och att kollekter och gåvor inte når upp till budget (7 miljoner kronor). Dessutom har planerad användning av destinerade medel, 14 miljoner kronor, inte används.

Stöd till stift och församlingar

Stöd till stift och församlingar

Uppgiften är att stödja stiftens arbete för utveckling av församlingslivet. Stödet till församlingar ges antingen direkt eller via stiftet, därtill lämnas stöd till stiftet utan en direkt koppling vidare till församlingsnivån. Efter samråd med stiftet har kyrkostyrelsen beslutat att stödet ska fokusera på analys/omvärld/forskning, administrativa stödfunktioner, församlingens grundläggande uppgift samt kommunikationsstöd.

Insatser och resultat

Vägledande är att den nationella nivån ska utmana stiftet, inte minst i identitetsfrågor, och erbjuda mötesplatser för erfarenhetsdelning. Ett prioriteringsarbete har genomförts, vilket får genomslag från 2013.

Kyrkostyrelsen beslutade under året att genomföra en gemensam satsning på kyrkans undervisning och mission för alla åldrar. Mot bakgrund av att kunskapen om kristen tro och kyrkans uttryckssätt har tunnats ut över tid finns det behov av särskilda insatser för att öka människors möjligheter att använda traditionens texter (även bilder, riter och handlingar) och den kunskap de

uttrycker, både till att levandegöra traditionen och till att tolka sitt eget liv i ljuset av evangeliet. Det är kyrkostyrelsens uppfattning att dialog och samspel mellan de olika nivåerna i Svenska kyrkan kan skapa större förutsättningar för att åstadkomma detta. Kyrkomötet beslutade, efter styrelsens förslag, att för ändamålet tillföra 60 miljoner kronor under åren 2013–2018.

Det konkreta innehållet i satsningen ska utarbetas och genomföras i samarbete mellan den nationella nivån, stiftet och församlingarna. Den nationella nivåns insats blir att samordna processen genom att tillhandahålla resurser och mötesplatser samt bidra med omvärldsanalys, forskning och kommunikation. Projektet befann sig vid årsskiftet i en introduktionsfas där fortsatt samråd mellan nationell nivå och stiftet stod i centrum.

Under året avslutades det fleråriga programmet *Barn och unga 0–18 år*. Det manifesterades genom ärkebiskopens möte med samma tema, där barns och ungas livsvillkor stod i centrum och ett antal skrifter presenterades som arbetats fram inom ramen för programmet. Kyrkomötet, som sammanträdde i anslutning till mötet, beslutade att i kyrkoordningen införa krav på att barnkonsekvensanalyser ska göras i beredningsskedet av ärenden inför beslut, i såväl församlingar och samfälligheter som på stift och nationell nivå.

Inom ramen för arbetet med att revidera kyrkohandboken genomförs sedan Första advent 2012 ett remissförfarande som innebär att de framtagna försöksordningarna prövas av omkring en tredjedel av landets församlingar.

I övrigt har liksom tidigare ett arbete bedrivits inom områden som teologisk reflektion, diakonalt utvecklingsarbete, flerspråkighet, kommunikation, statistikredovisning, omvärldsanalys samt ekonomisk och juridisk rådgivning.

Merparten av den verksamhet som redovisas under andra rubriker i denna rapport utgör också stöd till stift och församlingar. Det är en huvuduppgift för den nationella nivån.

Tabell 5. Kostnader för stöd till stift och församlingar

Stöd till stift och församlingar	Utfall	Utfall	Skillnad detalj- budget	Skillnad ram
	2011	2012	2012	2012
Kostnader	-305	-352	-5	-1

Kostnader för stöd till stift och församlingar ökar med 47 miljoner kronor jämfört med föregående år. Detta är främst en konsekvens av det beslutade stödet till församlingar avseende premiekapning av pensioner (41 miljoner kronor) samt ökat stöd inom bl.a. kommunikation. Kostnaderna överstiger även budget med 5 miljoner kronor, vilket främst är hänförligt till kommunikationsområdet. I utfallet ingår kostnader för generellt och riktat församlingsbidrag om sammanlagt 200 miljoner kronor.

Grundutbildningarna

Uppgiften är att ange villkor för tillträde till de kyrkliga grundutbildningarna, bestämma utbildningsplaner samt se till att utbildningarna erbjuds i tillräcklig omfattning. Vidare att stödja rekrytering till kyrklig tjänst och utbildning. Utbildningarna ska uppfattas som attraktiva och hålla en hög kvalitet till en rimlig kostnad.

Insatser och resultat

Under året har insatser genomförts för att förvalta och genomföra utbildningar av diakon, församlingspedagog, kyrkomusiker och präst. Därtill har stöd för rekrytering till kyrklig tjänst och utbildning lämnats.

Översynen av utbildningsorganisationen gick in i en ny fas i samband med att Nämnden för utbildning, forskning och kultur beslutade om innehåll och organisation av Svenska kyrkans utbildningar i framtiden. Den nya ordningen gäller från hösten 2013, och i beslutet ingår att utbildningarnas slutår/sluttermin ska organiseras i Svenska kyrkans egen regi och bedrivas av ett institut som ska vara en del av den nationella nivån och starta sin verksamhet hösten 2014. Arbetet har därefter varit inriktat på att förbereda för den nya ordningen.

Antalet examinerade studenter från diakonutbildningen var 52 (föregående år 55), från församlingspedagogutbildningen 28 (f.å. 9), från kyrkomusikerutbildningen 44 (f.å. 53) och från prästutbildningen 83 (f.å. 100).

Den behörighetsgivande utbildningen för blivande kyrkoherdar genomfördes 2012 med fem kurser och 120 deltagare. Därmed har uppdraget från kyrkomötet fullgjorts och frågan om hur denna utbildning påverkas av den nya utbildningsorganisationen utreds vidare.

Tabell 6. Kostnader för de kyrkliga grundutbildningarna

Kyrkliga grundutbildningar	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Kostnader	-54	-52	4	3

Kostnader för de kyrkliga grundutbildningarna är 2 miljoner kronor lägre än föregående år och 4 miljoner kronor lägre än budget. De lägre kostnaderna är en konsekvens av vakanser och av att kyrkomusikerutbildningen inte genomförts i planerad omfattning på grund av brist på studenter.

Forskning

Uppgiften är att främja forskning inom det teologiska forskningsområdet och andra för kyrkans liv och verksamhet väsentliga områden.

Insatser och resultat

Verksamheten har genomförts enligt plan och resultatet presenterats, dels via publikationer eller föreläsningar, dels genom att forskarna funnits i en akademisk kontext där forskning av relevans för Svenska kyrkan bedrivits. En samling för disputerade anställda i stift och församlingar i södra Sverige har genomförts och ett nätverk bildats, i syfte att tillvarata den resurs som dessa personer utgör.

Forskningsprojekt om teologisk literacy, om nordiska folkkyrkor och om folkmordet på armenierna har slutförts. Pågående forskningsprojekt är luthersk teologi och etik; luthersk kyrkoidentitet idag; historiegrafiskt projekt om kyrka och historiebruk; om prästers trostolkning; teologi i och för glesbygd samt om pietismens betydelse och utmaning på gränsen till det moderna.

Som ett led i strävan att öka finansieringen från externa källor och för att möjliggöra en ökad volym på forskning, har samarbete initierats med två olika konstellationer av forskare för att tillsammans med dem söka medel för två

större satsningar: om kyrkligt historiebruk samt om teologi och politisk konflikt.

Arbetet med att utveckla kommunikation av forskningsresultat har inneburit en förnyelse av de delar av webbplatsen svenskakyrkan.se som handlar om forskning.

Tabell 7. Kostnader för forskning

Forskning	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Kostnader	-11	-11	0	0

Kostnader för forskning ligger i nivå med föregående år och med budget.

Kultur

Uppgiften är att verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv som främjar dialogen om religion och livstolkning.

Insatser och resultat

De främsta uttrycken för den nationella nivåns kulturfrämjande arbete är Svenska kyrkans deltagande och arrangemang vid Bok & Bibliotek i Göteborg. Det sker i huvudsak genom seminarier och författarmöten på den egna scenen Se Människan. Vidare de filmpriser och kulturstipendier som delas ut varje år.

2012 års stipendier delades ut i samband med kyrkomötet till Teresa Glad för den animerade kortfilmen Ängelen, Svenska kyrkan i Umeå för kyrkoperan Hjärtats nycklar, Helena Andersson Bromander för den musikaliska föreställningen Har hjärtat slutat slå om att förlora ett barn, Ulrika Kärnborg för romanen Elisabeth Nietzsche och Katarina Löfström för bildkonstprojektet Meditationer.

Filmpriset gick till Patrik Eklund för långfilmen Flimmer och ungdomsfilmpriset till The Giants i regi av Bouli Lanners.

Tabell 8. Kostnader för kultur

Kultur	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Kostnader	-6	-6	2	2

Kostnaderna är i nivå med föregående år men 2 miljoner kronor lägre än budget och är en följd av lägre personalkostnader än budgeterat.

De kyrkliga kulturminnena

Svenska kyrkan äger 3 400 kyrkor och kapell, varav 3 000 är skyddade enligt Kulturminneslagen. Årligen får Svenska kyrkan ett bidrag om 460 miljoner kronor från staten för vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena. Kyrkostyrelsen beslutar om fördelning av ersättningen och redovisar användningen till regeringen.

Insatser och resultat

Förutom genomförande av de årligen återkommande uppgifterna har en plan för arbetet inför kontrollstation 2014, avstämningen mellan kyrkan och staten om vården av de kyrkliga kulturminnena och den kyrkoantikvariska ersättningen, lagts fast i samråd med Kulturdepartementet och Riksantikvarieämbetet. Kyrkostyrelsen fastställde under hösten reviderade villkor för ersättningen och ett nytt, webbaserat, redskap för inventarieförteckningar erbjöds församlingarna. Arbetet med att analysera hur kulturvärdena tydligare kan utgöra grund för förvaltningen har fortgått.

Särskilda insatser har genomförts för att kommunicera betydelsen av att öka förbrukningen av bidraget från staten, förbättra administration och uppföljning samt att hålla en god kvalitet i planering och genomförande av projekt.

Tabell 9. Kostnader för kyrkoantikvarisk ersättning

Kyrkoantikvarisk ersättning	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Kostnader	-432	-450	10	10

Användningen av kyrkoantikvarisk ersättning har ökat med 18 miljoner kronor och ligger nu 10 miljoner kronor under budget, som även motsvarar den årliga finansieringen från staten. Vid årsskiftet finns 527 miljoner kronor som ännu inte utbetalats.

Arbete bland svenskar i andra länder

Ansvaret innebär att verka för att det finns kyrklig verksamhet för svenskar som vistas utomlands. I detta ligger att hålla kontakt med annan kyrklig verksamhet bland svenskar i andra länder och samverka med nordiska och internationella organ samt främja ekumeniskt samarbete. Rekrytering och utbildning av medarbetare och utlandsplacerad personal ingår också.

Insatser och resultat

Svenska kyrkan i utlandet har i snitt 900 000 besök årligen i ett 30-tal församlingar i ett 25-tal länder. Sex av församlingarna är filialer till trossamfundet. Arbetet med att anpassa verksamhetens omfattning utifrån nationell och lokal försörjningsförmåga och kvalitetssäkra personalförsörjningen har fortgått. Det stora omställningsarbetet är avslutat och därför har samtal initierats om hur framtidens utlandskyrka ska formas. Det analysarbetet kommer att få stor vikt de kommande åren.

I samband med OS och Paralympics i London genomfördes en stor satsning för att möta så många svenskar som möjligt. Svenska kyrkan har funnits på plats under de Olympiska spelen sedan år 2000, och det som präglade aktiviteterna i London var mobila team och användandet av sociala medier. Medarbetare från olika delar av landet rekryterades till teamen.

2012 var det första året med renodlade diakontjänster. Vidare har beslut fattats om att fortsättningsvis integrera sjömanskyrkoverksamheten i ordinarie verksamhet.

Undersökningar har genomförts som visar att nio av tio svenskar känner till att Svenska kyrkan bedriver arbete bland svenskar utomlands och att kontakten upplevs som mycket positiv.

Tabell 10. Kostnader för arbete bland svenskar i andra länder

Arbete bland svenskar i andra länder	Utfall	Utfall	Skillnad detalj-budget	Skillnad ram
	2011	2012	2012	2012
Kostnader	-96	-82	4	5

Kostnader för arbete bland svenskar i andra länder är 14 miljoner kronor lägre jämfört med föregående år och 4 miljoner kronor lägre än budget. Minskningen jämfört med föregående år är en följd av den anpassning som gjorts av verksamheten. Lägre kostnader än budget beror främst på vakanser bland utsänd personal. Kollekt och gåvor är något lägre än föregående år, men överstiger budget.

Svenska teologiska institutet i Jerusalem (STI)

Institutet, som är en filial till Svenska kyrkan, ska utveckla och fördjupa frågan om kristnas möte med människor av annan tro, särskilt i mötet med judendomen.

Insatser och resultat

Under året arrangerade STI 15 kurser med cirka 240 deltagare. Kursverksamheten blev större än förväntat, trots att första delen av verksamhetsåret ägnades åt att starta om verksamheten efter föregående års renovering.

Under året genomfördes två utredningar av STI:s verksamhet. Den första ägnades åt kursverksamheten och den andra åt arbetsformer, styrning och organisation. Utredningarnas rekommendationer ligger som grund för ett förbättringsarbete som kommer att genomföras under 2013–2014.

Tabell 11. Kostnader för STI

STI	Utfall	Utfall	Skillnad detalj-budget	Skillnad ram
	2011	2012	2012	2012
Kostnader	-7	-8	1	1

Kostnader för STI ligger i nivå med föregående år och med budget.

Administrativ samverkan

Utjämningsystemet

Det kyrkliga utjämningsystemet syftar till att utjämna strukturella och ekonomiska olikheter mellan enheter i Svenska kyrkan, för att skapa förutsättningar för verksamhet över hela landet. Systemet omfattar inkomstutjämning, utjämning av kostnader för kyrkunderhåll och utjämning av kostnader med anledning av andelen kyrkotillhöriga (generell utjämning) samt stiftsbidrag och extra utjämningsbidrag (individuella bidrag).

Den nationella nivåns uppgift att svara för det kyrkliga utjämningsystemet innebär att administrera och fastställa nivåerna i systemet.

Insatser och resultat

Under 2012 förmedlades 13,9 miljarder kronor i kyrkoavgifter. Bidraget från nationell nivå till stiftens har ökat jämfört med föregående år till följd av en motsvarande minskad utdelning från förvaltningen av prästlönetillgångar till stiftens.

Tabell 12. Generella utjämningsbidrag

Generella utjämningsbidrag	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Kostnader	-723	-727	3	-5

Tabell 13. Individuella utjämningsbidrag brutto och netto

Individuella bidrag	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Stiftsbidrag, brutto	-450	-457	-7	-7
Avgår särskild utjämningsavgift	229	225	5	49
Stiftsbidrag, netto	-221	-232	-2	42
Extra utjämningsbidrag	0	0	0	0
Individuella bidrag	-221	-232	-2	42

Omslutningen på den generella utjämningsbidraget ökar med 4 miljoner kronor jämfört med föregående år men är 3 miljoner kronor lägre än budget, sammantaget små förändringar. Kostnader för stiftsbidraget ökar med 11 miljoner kronor jämfört med föregående år och med 2 miljoner kronor jämfört med budget.

Gemensamma datasystem

Uppgiften innebär drift, förvaltning och utveckling av bl.a. kyrknätet, kyrkobokföringssystemet, organisationsregistret, val- och mandatsystem, kollekt- och betalsystem, e-post, svenskakyrkan.se och det gemensamma intranätet.

Insatser och resultat

Verksamhetens IT-stöd är i stark förändring. Under året har flera nya datasystem eller delar av system tagits i drift efter utveckling. Ett nytt indelningssystem stöder handläggning av indelningsändringar både i stiftskanslier och hos kyrkostyrelsen. Systemet har också anpassats till kyrkomötets beslut om förändrade kyrkliga strukturer.

Den första versionen av Kyrksam har tagits i drift, ett system med kontaktuppgifter till kyrkans enheter och förtroendevalda. Systemet ersätter under 2014 organisationsregistret.

Nya lösningar har tagits i bruk för att registrera folkbokföringsändringar och för kommunikation med kyrkobokförings- och behörighetssystemen.

Genom Svenska kyrkans IT-plattform (GIP) skapas en plattform för samordning av de administrativa systemen i kyrkan. Stiftens efterfrågan och krav på leveransförmåga från den nationella nivån är hög, som en konsekvens av uttryckta behov i församlingar. Under året har 3 700 användare fått tillgång till

GIP. Vidare har ett projekt påbörjats för att genomlysa behoven av gemensamt administrativt stöd (GAS) samt fortsatt arbete med den gemensamma telefoni-plattformen (GTP).

Tabell 14. Kostnader för gemensamma datasystem

Gemensamma datasystem	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Kostnader	-103	-108	14	-8

Kostnader för gemensamma datasystem har ökat med 5 miljoner kronor jämfört med föregående år, men är 14 miljoner kronor lägre än budget. Ökningen jämfört med föregående år är främst en konsekvens av satsningar inom IT, telefoni och administrativt stöd. Kostnaderna för GIP är dock lägre än budgeterat (9 miljoner kronor) bl.a. till följd av effektivare införandeprocesser. Kostnaderna för GAS är däremot högre än budgeterat genom intensifierat projektarbete i stiftet (5 miljoner kronor). Kostnader för gemensamma system i övrigt (t.ex. kyrknät, kollekt- och betalsystem) är cirka 10 miljoner lägre än budgeterat, genom lägre utvecklingskostnader än planerat.

De direkta valen

Uppgiften avser övergripande ansvar för samtliga direkta val i hela landet genom att på olika sätt biträda stiftsstyrelserna i deras uppgifter (t.ex. utarbetande av rutiner, information och utbildning).

Insatser och resultat

Under året har ett valkansli inför 2013 års kyrkoval upprättats och förberedelsearbete pågått. Informations- och utbildningsmaterial har tagits fram och anpassats till beslutet om förändrad struktur i kyrkan. Datastöd har säkrats med avseende på nya strukturer och kontroller har genomförts så att det fungerar tillsammans med angränsande system och arbetsprocesser i kyrkovalet.

Tabell 15. Kostnader för de direkta valen

Direkta val	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Kostnader	-4	-23	0	-1

Kostnaderna för valet ökar som planerat med 19 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Normering, tillsyn och förvaltning

Inomkyrklig normgivning

Kyrkomötet ska i kyrkoordningen utfärda bestämmelser om kyrkans tro, bekännelse och lära, kyrkans böcker, gudstjänster, sakrament och övriga handlingar, tillhörigheten till kyrkan, kyrkans vinningstjänst, den kyrkliga organisationen och de regler efter vilka församlingar och stift samt organ på den

nationella nivån ska fullgöra sina uppgifter. Verksamheten är inriktad på att producera ändamålsenliga underlag för förankring, reflektion och beslut om förändringar i kyrkoordningen.

KsSkr 2013:2
Bilaga 1

Insatser och resultat

Arbetet med föreslagna och beslutade regeländringar har varit mycket omfattande. 21 stycken *Svenska kyrkans bestämmelser* har utfärdats varav flertalet är en följd av kyrkomötesbeslut. Kyrkomötets beslut om ändrade strukturer på lokal nivå har föranlett en mängd regeländringar som kommer att träda i kraft den 1 januari 2014. Även besluten från kyrkomötet 2011 om revision och granskning av Svenska kyrkans verksamhet har medfört ett antal regeländringar. Kyrkomötet beslutade också att ett särskilt valsammanträde ska hållas före årsskiftet de år det är kyrkoval, för att valresultatet ska kunna få snabbare genomslag på nationell nivå.

2012 upphörde den av kyrkomötet valda Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet och övergick till att vara ett råd direkt underställt kyrkostyrelsen. Förutom en närmare relation till kyrkostyrelsen innebär förändringen att representationen från utlandsförsamlingar stärkts. För att förtydliga ansvarsförhållanden beslutade kyrkomötet att Nämnden för internationell mission och diakoni samt Nämnden för utbildning, forskning och kultur upphör från och med 2014.

Tabell 16. Inomkyrklig normgivning

Inomkyrklig normgivning	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Kostnader	-36	-43	12	10

Tabell 17. Kostnader för förtroendemannaorganisationen

Kostnad för förtroendemannaorganisationen	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Ansvarsnämnd för biskopar	-0,1	-0,1	0,1	0,1
Valprovsnämnd	-0,1	-0,1	0,1	0,1
Överklagandenämnd	-0,6	-0,6	-0,1	-0,1
	-0,9	-0,8	0,1	0,1
Kyrkomötet, arrangemang	-2,4	-2,1	0,3	1,1
Kyrkomötet, förtroendevalda	-12,7	-14,6	0,1	-1,6
Kyrkomötet, intendentur	-1,5	-1,2	0,2	0,2
Kyrkostyrelsen	-2,5	-2,7	0,9	0,5
	-19,1	-20,6	1,5	0,2
Nämnden för int. mission o diakoni	-0,6	-0,7	0,2	0,2
Nämnden för utb., forskn., kultur	-0,6	-0,8	-0,3	-0,3
Råd för Svk i utlandet	-0,8	-1,0	-0,5	-0,5
Kapitalförvaltningsrådet	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Samiska rådet	-0,9	-1,2	-0,1	-0,1
Delegationen finskspråkigt arbete	-0,3	-0,3	0,3	0,3
	-3,3	-4,1	-0,4	-0,4
	-23,3	-25,6	1,2	-0,1

Kostnader för inomkyrklig normgivning är 7 miljoner kronor högre än föregående år men 12 miljoner kronor lägre än budget. Ökningen jämfört med föregående år beror bl.a. på ökat mandatstöd (3 miljoner kronor) och ianspråktagande av förfogandemedel (3 miljoner kronor). Minskningen jämfört med budget beror på att förfogandemedel inte har behövt tas i anspråk (7 miljoner kronor) och lägre kostnader för förtroendemannaorganisationen.

Ledning och samordning av Svenska kyrkans samlade beredskap

Kyrkostyrelsen har ett helhetsansvar för beredskapen inom Svenska kyrkan och rätt att genom råd och anvisningar ge riktlinjer för hur planläggning m.m. ska bedrivas inom Svenska kyrkan.

Insatser och resultat

Flera krisövningar har hållits på nationell nivå, såväl generella övningar som övningar inför specifika aktiviteter där risken för incidenter bedömts vara hög. Vid några tillfällen har också särskild krisberedskap upprättats, t.ex. i samband med OS i London. En genomgripande uppdatering av utlandsförsamlingarnas krisplaner har genomförts, liksom för Svenska teologiska institutet i Jerusalem. Säkerhetsrutiner vid utrikesresor för personal och för utsända har tagits fram.

Samlingar med stiftens beredskapshandläggare och med präster i stödstyrkan har genomförts. Till stödstyrkan har sju nya präster rekryterats. Kostnader för och finansiering av uppgiften ingår i kostnaderna för ledning och administration (tabell 19).

Kyrkostyrelsen får utfärda regler om vård av handlingar i kyrkans arkiv i fråga om vilka skriv- och förvaringsmedel som ska användas, hur arkiven ska vårdas, utlåning och återlämnande av handlingar, överlämnande av handlingar för tillsyn och överprövning samt när och hur handlingar ska gallras. I ansvaret ligger också att arkivhandlingar som inte längre behövs i kyrkans verksamhet får överlämnas till kyrkostyrelsen för förvaring i Svenska kyrkans gemensamma arkiv.

Insatser och resultat

Förutom löpande arkivhantering har ett större arbete för att upprätta dokumentplaner för den nationella nivåns arkiv genomförts, en upphandling av nytt dokumenthanteringssystem förberetts och en workshop med stiftshandläggare om framtida gemensamma arkivfrågor arrangerats. Kostnader för och finansiering av uppgiften ingår i kostnaderna för ledning och administration (tabell 19).

Tillsyn och förvaltning av prästlönetillgångar

Uppgiften innebär förutom tillsyn över stiftens förvaltning att ge råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen, t.ex. att minst en gång varje år kalla till överläggningar med företrädare för stiftet för samråd om förvaltningen. Kyrkostyrelsen har rätt att utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen.

Insatser och resultat

Det årliga samrådet med företrädare för stiftet har genomförts med överläggningar kring vindkraftens förutsättningar, hållbart skogsbruk och onoterade innehav. Under året utfärdade kyrkostyrelsen sin första bestämmelse rörande prästlönetillgångarnas förvaltning, om att realiserade vinster i förvaltningen inte får återinvesteras i nya placeringar som innebär risk.

Kyrkostyrelsen lämnade 2012 en rapport till kyrkomötet med anledning av förvaltningen i Västerås stift, där skogsinvesteringar skett i Mocambique.

Genom ett beslut i Högsta domstolen har den civilrättsliga regleringen av prästlönetillgångar aktualiserats genom den komplikation som beslutet innebär i skattehänseende. Med anledning av detta har kyrkostyrelsen formellt begärt hos regeringen att tillgångarna måtte övergå med äganderätt till Svenska kyrkan. Kostnader för och finansiering av uppgiften ingår i kostnader för ledning och administration (tabell 19).

Förvaltning av nationellt kapital

Uppgiften är att förvalta det nationella kapitalet på ett sådant sätt att det bevaras till sin reella (värdesäkrade) nivå mätt över rullande tioårsperioder. Kapitalet ska förvaltas effektivt, på ett etiskt försvarbart sätt, risker spridas och bästa möjliga uthålliga totalavkastning ska uppnås. Styrande för verksamheten är den av kyrkostyrelsen beslutade finanspolicyn och ett delegerat ansvar för verksamheten ligger hos Kapitalförvaltningsrådet. Inneheten redovisas i sin helhet på svenskakyrkan.se. En särskild rapport "Ansvarsfulla investeringar 2012" redovisar fördjupat arbetet med kapitalförvaltningen.

Inom ramen för det etiska arbetet finns Ethosfonder med svenska och globala aktier samt räntebärande papper tillgängliga för hela kyrkan.

Insatser och resultat

Svenska kyrkan anlitar externa förvaltare för merparten av det förvaltade kapitalet. Den totala nominella avkastningen under de senaste tio åren är 85 procent. Det är 21 procentenheter högre än avkastningsmålet. Den reala årliga snittavkastningen har varit 5 procent för totalportföljen.

Marknadsvärdet på placeringstillgångarna var per den 31 december 2012 4 935 miljoner kronor¹. Totalavkastningen för 2012 uppgick till 9,1 procent vilket är 6,2 procentenheter högre än det reala avkastningsmålet (KPI +3 procentenheter). Inflationen, mätt som konsumentprisindex (KPI), var -0,1 procent under 2012. Resultatet inklusive bank- och förvaltningsarvoden blev 412 miljoner kronor.

Tabell 18. Kostnader för förvaltning av det nationella kapitalet

Förvaltning av nationellt kapital	Utfall	Utfall	Skillnad detalj- budget	Skillnad ram
	2011	2012	2012	2012
Kostnader	-24	-12	1	10

Kostnader för förvaltning av nationellt kapital följer plan. Jämfört med 2011 redovisas vissa förvaltningskostnader direkt mot avkastningen och den totala kostnaden ligger totalt sett på motsvarande nivå som för 2011.

Ledning och administration

Arbetet med administration av den nationella nivåns verksamhet, såsom kansliets ledning och stabsfunktioner, ekonomi- och personaladministration redovisas här.

Insatser och resultat

Ett ettårigt utvecklingsprogram för kyrkokansliets chefer slutfördes under året. Det har lagt en gemensam grund och en sammanhållen referensram för chefskollegiet. Som en följd av programmet tillsatte generalsekreteraren tre kansliövergripande projekt för att stärka synergier mellan kansliets delar, samordna kontakter med stift och församlingar samt öka kvaliteten och effektiviteten i kansliets arbetsprocesser. Projekten kommer att lämna sina rapporter under 2013.

Även 2012 har vakanser på chefspositioner påverkat den samlade lednings- och företrädarkapaciteten på kyrkokansliet. Efter årsskiftet har ledningen stärkts med en ny kommunikationschef. Rekrytering av ekonomi- och finanschef samt personalchef har slutförts under maj 2013.

Medelantalet anställda på kyrkokansliet var 2012 298 (föregående år 286), varav 67 (66) procent kvinnor, sjukfrånvaron 2,1 (2,2) procent och personalomsättningen 7,6 (12,3) procent.

---

¹ Enligt not 24 i årsredovisningen uppgår marknadsvärde tillika bokfört värde till 5 195 miljoner kronor. Däri ingår bl.a. även verksamhetsdestinerade medel.

Tabell 19. Kostnader för ledning och administration

KsSkr 2013:2
Bilaga 1

Ledning och administration	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Kostnader	-43	-36	23	26

Kostnader för ledning och administration är 7 miljoner kronor lägre än föregående år och 23 miljoner kronor lägre än budget. Huvuddelen av besparingen återfinns inom fastigheter och service. Vidare har vakanser medfört lägre kostnader. Omställnings- och kostnadsreserver har inte behövt tas i anspråk.

Sammanfattande tabell över kostnader

Tabell 20. Kostnader fördelade per verksamhetsområde

Kostnader	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Företrädarskap	-3	-4	0	0
Officiella relationer till andra kyrkor och samfund	-25	-26	2	1
Internationell mission och diakoni	-351	-400	47	-12
Stöd till stift och församlingar	-305	-352	-5	-1
Kyrkliga grundutbildningar	-54	-52	4	3
Forskning	-11	-11	0	0
Kultur	-6	-6	2	2
Kyrkoantikvarisk ersättning	-432	-450	10	10
Arbete bland svenskar i andra länder	-96	-82	4	5
STI	-7	-8	1	1
Generella utjämningsbidrag	-723	-727	3	-5
Individuella bidrag	-221	-232	-2	42
Gemensamma datasystem	-103	-108	14	-8
Direkta val	-4	-23	0	-1
Inomkyrklig normgivning	-36	-43	12	10
Förvaltning av nationellt kapital	-24	-12	1	10
Ledning och administration	-43	-36	23	26
Fastighetsfinansiering	-20	-12	14	14
Övrigt	0	-2	-2	-2
	-2 464	-2 586	128	95

Ekonomi

Av kostnaderna på den nationella nivån utgör en övervägande del bidrag till övriga nivåer, t.ex. bidrag inom ramen för utjämningsystemet, den kyrkoantikvariska ersättningen och de riktade församlingsbidragen. Dessa uppgår till omkring 1 700 miljoner kronor. Andra delar av budgeten avser kostnader som den nationella nivån finansierar i stället för att övriga nivåer debiteras sin andel. Dessa uppgår till omkring 150 miljoner kronor.

Från och med 2011 särredovisas kostnader för lokalförsörjning inom Svenska kyrkan i utlandet och Svenska teologiska institutet, STI, som en konsekvens av kyrkomötets beslut 2010 (femåriga kostnadsramar för finansiering).

Tabell 21. Intäkter och kostnader för verksamheten

Intäkter och kostnader	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Generell utjämningsavgift	721	726	-3	4
Allmän utjämningsavgift	846	848	2	2
Insamlade medel	195	178	-8	-14
Erhållna bidrag	570	643	-18	51
Övriga intäkter	151	36	0	10
Förändr. destinerade medel	-22	-1	-14	-16
	2 461	2 430	-41	37
Finansförvaltningen (brutto)	-201	471	236	207
Summa intäkter	2 260	2 901	195	244
Generella utjämningsbidrag	-723	-727	2	-5
Individuella utjämningsbidrag	-221	-232	-2	42
Utveckl.samarbete/bistånd	-198	-254	34	-31
Församlingsbidrag	-200	-241	0	0
Kyrkoantikvarisk ersättning	-432	-450	10	10
Övriga lämnade bidrag	-85	-84	5	-7
Externa kostnader	-289	-300	22	36
Personalkostnader	-285	-278	39	31
Avskrivningar	-11	-10	4	5
Kostnadsram	-2 444	-2 576	114	81
Fastighetsfinansiering	-20	-12	14	14
Nettoresultat	-204	313	323	339

Verksamhetens intäkter och kostnader finns sammanställd i ovanstående tabell. Jämfört med föregående år har intäkterna ökat med 641 miljoner kronor. Detta förklaras främst av ökning inom finansförvaltningen (672 miljoner), ökning av Sidabidrag (57 miljoner kronor) och ökad användning av kyrkoantikvarisk ersättning (18 miljoner kronor). Bland övriga intäkter 2011 fanns en engångspost på 117 miljoner kronor avseende återbetald särskild löneskatt, vilket reducerar skillnaden mellan åren. Jämfört med budget är intäkterna 195 miljoner kronor högre. Här reduceras en positiv avvikelse inom finansförvaltningen (236 miljoner kronor) av ansamling av destinerade medel (14 miljoner kronor) enligt nedanstående tabell, lägre användning av kyrko-

antikvarisk ersättning (10 miljoner kronor), lägre insamlade medel (8 miljoner kronor) och senareläggning av Sidafinansiering till 2013 (6 miljoner).

KsSkr 2013:2
Bilaga 1

Kostnaderna (exklusive fastighetsfinansiering) är 132 miljoner kronor högre än föregående år. Stora poster är ökade bidrag inom ramen för det internationella arbetet (52 miljoner kronor), det finansiella bidraget till församlingar avseende premiekapning av pensioner (41 miljoner kronor), ökad användning av kyrkoantikvarisk ersättning (18 miljoner kronor) och ökade stiftsbidrag (11 miljoner kronor). Summan av externa kostnader och personalkostnader är stabil mellan åren. Jämfört med budget är kostnaderna 114 miljoner kronor lägre. Det internationella arbetet står för 46 miljoner kronor av detta. Dessutom bidrar bibehållna förfogandemedel och omställningsreserver (22 miljoner kronor), lägre IT-kostnader (14 miljoner kronor), lägre användning av kyrkoantikvarisk ersättning (10 miljoner kronor) samt lägre fastighets- (4 miljoner kronor) och utbildningskostnader (4 miljoner kronor).

Tabell 22. Nationell fastighetsfinansiering

	Utfall 2011	Utfall 2012	5-årig fastighetsbudget					Summa
			2013	2014	2015	2016	2017	
Svenska kyrkan i utlandet	-8	-11	-41	-35	-15	-15	-15	-121
STI	-12	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-4

Fastighetsbudget löper vid sidan om både detaljbudget och rambudget som ett totalbelopp över en femårsperiod. I ovanstående tabell visas den planerade användningen. Fastighetskostnaden är 8 miljoner kronor lägre än föregående år och 14 miljoner kronor lägre än budget, vilket helt beror på förskjutning i tiden. Det största pågående projektet avser fastigheten i Paris.

Tabell 23. Resultat från allmän utjämning och nettoresultat för verksamheten

Nettoresultat	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Allmän utjämningsavgift	846	848	-1	2
Generell utjämning, netto	-2	-1	-1	-1
Individuella bidrag	-221	-232	-2	42
Nationell finansiering	-499	-501	76	73
Resultat	124	114	72	116
Finansförvaltning (netto)	-227	454	239	211
Finansiellt stöd till församlingar	-200	-241	0	0
Fastighetsfinansiering	-20	-12	14	14
Övrigt	119	-2	-2	-2
Nettoresultat	-204	313	323	339

Resultatet före finansförvaltning, finansiellt stöd till församlingar och fastighetsfinansiering är 114 miljoner kronor. Det är 10 miljoner kronor lägre än föregående år och, som en konsekvens av lägre egenfinansierade kostnader, 72 miljoner kronor högre än budget. I resultatet ingår tillfälligt ökade kostnader för kyrkovalet. Genom det positiva nettoresultatet från finansförvaltningen blir årets nettoresultat 313 miljoner kronor efter att finansiellt stöd till stift och församlingar samt fastighetsfinansiering kostnadsförts.

Balansräkningen

Tabell 24. Destinerade medel

Destinerade medel	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Internationell mission och diakoni	196	198	15	17
Arbete bland svenskar i andra länder	35	34	-1	-1
Övriga verksamheter	8	8	0	0
	239	240	14	16

Tabell 25. Eget kapital och målkapital

Eget kapital och målkapital	Utfall 2011	Utfall 2012	Skillnad detalj- budget 2012	Skillnad ram 2012
Totalt eget kapital	5 064	5 380	326	342
Skillnad mot målvärde	853	1 171	412	428
Skillnad mot målvärde +25%	-200	119	434	450
Målvärde	4 211	4 209	-86	-86
Målvärde +25%	5 264	5 261	-108	-108

Ovanstående tabell visar det egna kapitalet i koncernen per 31 december respektive år, målvärdet samt det spann inom vilket det egna kapitalet varierar. Årets resultat för 2013 medför att målvärde plus 25 procent överskrider med 119 miljoner kronor. Det kan noteras att målvärdet plus 25 procent är 108 miljoner kronor lägre än budget som baserades på en ökning av föregående års målvärde med 2 procent.

Bilaga 2

Redogörelse för behandlingen av kyrkomötets ärenden

Kyrkostyrelsen lämnar i det följande en redogörelse för behandlingen av kyrkomötets ärenden. Alla fortfarande öppna ärenden samt ärenden som avslutats till den 30 juni 2013 redovisas. Detta är ett uttryck för kyrkostyrelsens övergripande ansvar för verksamheten på Svenska kyrkans nationella nivå och avser att skapa en samlad överblick.

För varje ärende redovisas kyrkomötets uppdrag i sammanfattning, vad som skett eller planerats i ärendets handläggning samt om skrivelsen fortfarande är under behandling eller avslutats sedan föregående redogörelse lämnades.

Följande är vägledande för när en skrivelse anges som slutbehandlad eller inte. En skrivelse är i första hand slutbehandlad när resultatet av vad kyrkomötet begärt finns och i förekommande fall lagts fram för kyrkomötet. Exempel på detta är när kyrkomötet begär att kyrkostyrelsen ska återkomma med ett utarbetat förslag i någon fråga. Skrivelsen är slutbehandlad när kyrkostyrelsens förslag läggs fram för kyrkomötet.

Kyrkostyrelsen betraktar även en skrivelse som slutbehandlad när det uppdrag kyrkomötet gett är omhändertaget i ett sammanhang som i sin tur har i uppdrag att göra en redovisning. Ett exempel är när kyrkomötet begär att kyrkostyrelsen ska tillsätta en utredning i en viss fråga. Skrivelsen anses slutbehandlad i och med att utredningen tillsatts. Kyrkomötet kommer då i en framtid att få ta del av utredningens betänkande samt av eventuella förslag från kyrkostyrelsen med anledning av den.

Skrivelser där kyrkomötet ger kyrkostyrelsen något till känna är i regel avslutade när kyrkostyrelsen tagit del av kyrkomötets synpunkter och fört dem vidare till aktuell avdelning på den nationella nivån. Eftersom denna typ av skrivelser inte innebär något uttalat uppdrag och de konsekvenser som de kan medföra inte är budgetprövade i kyrkomötets budgetutskott måste kyrkostyrelsen anses ha frihet att själv prioritera bland uppdragen. Däremot kan en sådan skrivelse återspeglas i den årliga redovisningen eller andra skrivelser till kyrkomötet.

Programmet Barn och unga 0–18 år

Kyrkomötets uppdrag som hanterats i programmet Barn och unga 0–18 år är avslutade i och med genomförandet av *Barn och unga – Ärkebiskopens möte 2012*.

Kyrkans undervisning och mission för alla åldrar

Kyrkomötets uppdrag som bereds inom ramen för den pågående satsningen på kyrkans undervisning och mission för alla åldrar redovisas nu som avslutade. Det gäller uppdragen KmSkr 2012:9, 2011:5, 2010:10 och 2009:17. Kyrkostyrelsen avser att återkommande rapportera till kyrkomötet om hur processen fortskrider och presentera en utvärdering av genomförande och måloppfyllelse till kyrkomötet 2019.

Skrivelser från kyrkomötet år 2012

Kyrkomötets skrivelse 2012:1 med

Organisationsutskottets betänkande 2012:1 Ändringar i kyrkoordningen m.m. (Barnkonsekvensanalys, Val till kyrkomötet från Svenska kyrkan i utlandet, Beslut om namnändringar, Valsammanträde i kyrkomötet, Avskaffande av nämnder och Rättelse i valbestämmelserna) (Ks 2012/1073)

Kyrkomötet har beslutat att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i utskottets bilaga 1–6, samt att bifall ett av Staffan Holmgren under överläggningen framlagt förslag om att i 52 kap. 1 § i kyrkoordningen tillägga: ”Uppdraget för de tidigare valda revisorerna avser dock verksamheten för hela mandatperioden.”

Svenska kyrkans bestämmelser SvKB 2012:5–10 och 2012:13 har utfärdats och trädde i kraft den 1 januari 2013. Svenska kyrkans bestämmelser SvKB 2012:11 och 12 har utfärdats och träder i kraft den 1 januari 2014.

I enlighet med kyrkomötets beslut om ändringar av kyrkoordningen ska barnkonsekvensanalyser genomföras inför alla beslut på kyrkans samtliga nivåer. Implementeringsarbetet har påbörjats genom informations- och utbildningsinsatser. Den försöksverksamhet med barnkonsekvensanalyser som genomförts i några stift och församlingar kommer att utvärderas hösten 2013. Förslag till arbetsmetoder lyftes fram vid ärkebiskopens möte om barn och unga 2012 och en handbok för barnkonsekvensanalyser har distribuerats till samtliga stift. Efterfrågan på utbildning har framförts från flera stift och nationella konferenser är inbokade under 2013. Flera insatser planeras och kommer att prioriteras inom detta område under 2013.

Skrivelsen är *i den del* som avser implementering av barnkonsekvensanalyser inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2012:2 med

Organisationsutskottets betänkande 2012:2 Strukturfrågor (Ks 2012/1074)

Kyrkomötet har beslutat att anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen enligt utskottets bilaga 1A, samt med anledning av en motion beslutat att punkten 3 i övergångsbestämmelserna ska ha en lydelse enligt utskottets bilaga 1B, som innebär att Göteborgs kyrkliga samfällighet får finnas kvar till den 31 december 2017.

Svenska kyrkans bestämmelser SvKB 2012:14 har utfärdats och träder i kraft den 1 januari 2014 med undantag för ändringen i 38 kap. som trädde ikraft den 1 januari 2013.

Ett upplysningsmaterial, *Strukturförändring 2014*, bereds tillsammans med Arbetsgivarorganisationen. Materialet publiceras fortlöpande på webben under fliken Organisation med start i april 2013. Här beskrivs vilka förändringar som sker inom områden som ekonomi, styrning, personal och fastigheter med anledning av strukturförändringen. Vissa frågor berör också indelningsändringar.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2012:3 med

Organisationsutskottets betänkande 2012:6 Verksamhetsberättelse år 2011 för Svenska kyrkans valprovsnämnd (Ks 2012/1075)

Skrivelsen är lagd till handlingarna och därmed slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2012:4 med
Budgetutskottets betänkande 2012:2 Årsredovisning för Svenska kyrkans
nationella nivå år 2011 (Ks 2012/1076)**

KsSkr 2013:2
Bilaga 2

Kyrkomötet har beslutat att fastställa årsredovisning och koncernredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2011 och att bevilja kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2011.

Skrivelsen är lagd till handlingarna och därmed slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2012:5 med
Ekumenikutskottets betänkande 2012:1 Ekumeniken i kyrkordningen
(Ks 2012/1077)**

Kyrkomötet har beslutat att anta kyrkostyrelsens förslag att det ska införas en ny fjortonde avdelning med ett nytt 59 kap. i kyrkoordningen, med de av utskottet föreslagna justeringarna enligt utskottets bilaga 1.

Svenska kyrkans bestämmelser SvKB 2012: 15 har utfärdats och trädde ikraft den 1 januari 2013.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2012:6 med
Ekumenikutskottets betänkande 2012:2 Kairosdokumentet och Israel-
Palestinafrågan (Ks 2012/1078)**

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att sända Kairosdokumentet och internationella nämndens svar till kyrkomötets ledamöter.

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att fortsätta sina ansträngningar att kräva ett slut på den israeliska ockupationen av Västbanken, Östra Jerusalem och Gaza och i att rekommendera församlingarna att följa uppmaningarna i Kairos Palestina-dokumentet att avbryta investeringar, införa sanktioner och bojkotta företag och produkter från de israeliska bosättningarna på de ockuperade palestinska områdena, Västbanken och Östra Jerusalem samt i att stödja de krafter i Gaza som arbetar för demokrati och mänskliga rättigheter och kräva att den pågående israeliska blockaden av Gazaremsan hävs.

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att fortsätta att kräva ett slut på den israeliska ockupationen av Västbanken, Östra Jerusalem och Gaza.

Kyrkomötet har beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att uppmana den svenska regeringen att verka för att Palestina upptas som fullvärdig medlemsstat i FN.

Kyrkomötet har vidare, med bifall till ett under överläggningen framlagt förslag, beslutat att 1) uppdra till kyrkostyrelsen att fortsätta att aktivt verka för en fredlig och rättvis lösning på konflikten Israel-Palestina. 2) uppdra till kyrkostyrelsen att uttala att Svenska kyrkan kräver ett slut på den israeliska ockupationen och att en palestinsk stat etableras sida vid sida med staten Israel i enlighet med FN-resolutioner utifrån förhandlingar mellan parterna. Svenska kyrkan stöder fullt ut Israel som en suverän stat inom internationellt erkända gränser liksom vi fullt ut stöder en suverän palestinsk stat i Gaza, på Västbanken, inklusive Östra Jerusalem. Det innebär en tvåstatslösning baserad på 1967 års gränser. 3) uppdra till kyrkostyrelsen att uttala att Svenska kyrkan kräver ett slut på både palestinskt och israeliskt våld mot civila och att mänskliga rättigheter och internationell lag efterlevs av båda sidorna i konflikten.

Under våren 2013 har samtliga kyrkomötets ledamöter tillsänts de två dokument som nämns i motion 2012:49, *Ett sanningens ögonblick* (det så kallade Kairosdokumentet) samt Svenska kyrkans svar på dokumentet. Tillsammans med detta dokument skickades även *Position för långsiktigt hållbar fred mellan Israel och Palestina för Svenska kyrkans internationella arbete*, som fastställdes av Nämnden för internationell mission och diakoni i november 2012. I positionen tydliggörs Svenska kyrkans internationella arbetsposition för en långsiktigt hållbar fred mellan Israel och Palestina och samtliga de sakfrågeaspekter av frågan som nämns i motionerna adresseras. Positionen ger förtydliganden och ramar för det påverkansarbete för en rättvis fred, som pågått sedan länge, samt stakar ut en riktning för framtida påverkansarbete.

Extra personalresurser har också tillförts för att ta fram en handlingsplan och bedriva ett arbete utifrån Svenska kyrkans svar på Kairosdokumentet. Denna handlingsplan är ett långsiktigt pågående påverkans- och opinionsarbete i samarbete med ekumeniska partner. Här planeras bland annat ett studiematerial baserat på bibelteologisk reflektion om land, folk och identitet.

De påverkansinsatser som har genomförts under första delen av 2013 har bland annat fokuserat på frågan om bosättningar och handeln med produkter och tjänster som produceras i bosättningar. Tillsammans med europeiska nätverksorganisationer har Svenska kyrkan tagit fram rapporten *Trading Away Peace* som belyser problematiken med handel med bosättningsprodukter. En uppdatering av skriften *Med vilken rätt?* (utgivning Svenska kyrkan, Diakonia, Bilda och Sensus) har skett och beräknas vara klar i juni 2013.

I ett informationssamarbete med Strängnäs stift har en medarbetare från kyrkokansliet medverkat i olika samlingar i stift och församlingar och bidragit till ökad kunskap och engagemang om Kairosdokumentet och Svenska kyrkans projekt och partner i Mellanöstern.

I det fortsatta kontinuerliga arbetet planeras seminarier, uppvaktningar av politiker, framtagande av rapporter och debattartiklar. Under 2013 förbereds bland annat, tillsammans med Diakonia och Sveriges kristna råd, ett uttalande och uppvaktningar mot Israels beslut att bygga en mur i Cremisandalen utanför Betlehem, som skulle innebära att man innesluter och avskiljer ett av de få återstående grönområdena för palestinierna där.

Svenska kyrkan stöder fortsatt Kyrkornas världsråds arbete med bland annat insatser som Palestine-Israel Ecumenical Platform (PIEF), som förbereder seminarier till Kyrkornas världsråds generalförsamling i Busan om *Jerusalem, Displacement och Pilgrimage in transformation*. Stöd ges också till det Ekumeniska följeslagarprogrammet (EAPPI) och Jerusalem Inter-Church Center (JIC), genom vilket vi knyter an till ett gemensamt arbete inom den världsvida kyrkan för en rättvis och hållbar fred till exempel genom *Christian Week for Peace in Israel Palestine*. Aprovevs Mellanösternarbetsgrupp utgör ett fortsatt ett nav för påverkansarbetet mot EU:s institutioner gällande EU:s roll i fredsprocessen och i regionen. Sammantaget bidrar alla dessa bitar till ett fortsatt fokuserat påverkansarbete för en rättvis fred i regionen.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2012:7 med

Ekumenikutskottets betänkande 2012:4 Uppföljning av lyssnarkonferensen i Lund 2007 (Ks 2012/1079)

Kyrkomötet har med anledning av en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att överväga lämpliga former för att ge spridning åt dokumentation från ekumeniska konferenser.

Detta uppdrag kan relateras till det pågående arbetet på Ekumenikenheten med att förbättra kommunikation om ekumeniken. Planen är att publicera dokument på nya ekumeniksidan www.svenskakyrkan.se/ekumenik, att puffa för dem på intranätet, samt blogg och Svenska kyrkans facebook-sida. Ekumenikenheten kommer att samla viktiga dokument på hemsidan så att de är lättillgängliga. Det ska också finnas länkar till olika ekumeniska organisationers hemsidor där en del av dokumentationen finns så att man kan se dem i deras ursprungliga kontext. Dessutom kommer kommunikationsplaner att utarbetas i samband med större ekumeniska händelser (generalförsamlingar, konferenser, konsultationer, avslutningar på dialoger och så vidare), och då kan det förekomma särskilda riktade kommunikationsinsatser till olika sammanhang i Svenska kyrkan. Ekumenikenheten kommer att erbjuda stiftens medverkan i samband med kurser och konferenser där det kan vara lämpligt med ekumenisk belysning, och i samband med sådana samlingar kan information om specifika dokument, beroende på sammanhangets sakfråga, förmedlas. För att kunna öka kommunikationsfrekvensen på både hemsida, intranät och blogg behövs kompetens på kommunikationsområdet samt personella resurser.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2012:8 med

Ekumenikutskottets betänkande 2012:5 Gömda och glömda flyktingar i Sverige (Ks 2012/1080)

Kyrkomötet har med anledning av en motion beslutat att uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda och till nästa år komma med förslag på resursförstärkning till Svenska kyrkans arbete med flyktingar och asylsökande.

Flykting-, asyl-, migrations- och integrationsfrågor tar en allt större plats i Svenska kyrkans församlingars arbete. Den nationella nivån fortsätter att driva opinion, och både stödja och vara ett språkrör för verksamheten ute i stift och församlingar. Kyrkostyrelsen vill stödja ett samordnat arbete i dessa frågor och gör det genom sitt engagemang i Rådgivningsbyrån för asyl- och flyktingfrågor. Rådgivningsbyrån arbetar bl.a. med rikstäckande juridisk rådgivning, utbildningssatsning i asyrrätt och gemensam europeisk reflektion inför mötet med flyktingen och främlingen. I den föreslagna ramen i Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkan på nationell nivå 2014–2016 (KsSkr 2013:1) finns utrymme för en resursförstärkning inom detta område som kommer att preciseras i verksamhetsplanen för 2014.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2012:9 med

Gudstjänstutskottets betänkande 2012:2 Program för ”Kyrkliga handlingar i fokus” (Ks 2012/1081)

Kyrkomötet har med anledning av en motion beslutat att uppdra åt kyrkostyrelsen att i anslutning till *Gemensam strategi för kyrkans undervisning och mission för alla åldrar* särskilt bevaka betydelsen av arbetet med de kyrkliga handlingarna.

Uppdraget hanteras inom ramen för den gemensamma strategin och konkretiseringen av strategin fortgår i samarbete med stiftens och ett prioriterat fokus är kyrkliga handlingar.

I kyrkostyrelsens överläggningar med stiftsstyrelserna den 21 mars 2013 identifierades ett antal områden för konkretisering av arbetet: kartläggning, fortbildning och metoder. De kyrkliga handlingarna är en särskilt viktig mötesplats för samtal om tro och liv, där det är möjligt att öka kunskapen om

kristen tro. Under hösten 2013 går satsningen in i en gemensam förberedelsefas med representanter från församlingar och stift samt med stöd från nationell nivå. Grupperna får olika inriktningar i linje med de prioriteringar stiftet identifierat, planerar det fortsatta arbetet och preciserar målen inom satsningen.

I uppdraget till en av grupperna kommer att ingå att särskilt beakta kyrkomötets beslut. Detta kan göras på olika sätt. Genom samtal och undervisning om dop, konfirmation, vigsel och begravning väcks frågor om liv och död, glädje och sorg, kärlek och ansvar. Existentiella frågor i människors liv kopplas ihop med evangeliet om Jesus Kristus, människors livsberättelser med evangelernas berättelser. De kyrkliga handlingarna öppnar för trons många språk, exempelvis musiken, de personliga samtalen, förkunnelsen, kyrkorummet. I samband med de kyrkliga handlingarna kan många bära tron, bland andra kyrkvaktmästare, kyrkvårdar, husmödrar, församlingspedagoger. Se vidare redovisningen av KmSkr 2011:5.

Kyrkostyrelsen avser att informera kyrkomötet om hur arbetet fortskrider (se KsSkr 2013:1, avsnittet Stöd till stift och församlingar).

Skrivelsen är därmed slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2012:10 med

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2012:4 Beslut om kyrkotillhörighet för medlem i utlandsförsamling (Ks 2012/1082)

Kyrkomötet har med anledning av en motion beslutar uppdra åt kyrkostyrelsen att till kyrkomötet återkomma med förslag som medför att kyrkoherdar i utlandsförsamlingar får pröva frågor om kyrkotillhörighet på ett sätt som motsvarar vad som gäller för kyrkoherdar i Sverige.

Promemorian *Kyrkoherdars i utlandsförsamlingar rätt att pröva frågor om tillhörighet till Svenska kyrkan* har utarbetats inom kyrkokansliet. Promemorian har skickats på remiss till stiftet, ett urval av domkyrkoförsamlingar och övriga församlingar samt alla utlandsförsamlingar. Kyrkostyrelsens förslag om att kyrkoherdar i utlandsförsamlingarna får pröva frågor om kyrkotillhörighet behandlas i skrivelsen *Ändringar i kyrkoordningen m.m.*, som överlämnas till årets kyrkomöte.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2012:11 med

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2012:8 Verksamhetsberättelse 2011 för Svenska kyrkans överklagandenämnd (Ks 2012/1083)

Skrivelsen är lagd till handlingarna och därmed avslutad.

Kyrkomötets skrivelse 2012:12 med

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2012:9 Verksamhetsberättelse 2011 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Ks 2012/1084)

Skrivelsen är lagd till handlingarna och därmed avslutad.

Kyrkomötets skrivelse 2012:13 med

Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2012:1 Särskild utjämningsavgift (Ks 2012/1085)

Kyrkomötet har beslutat att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i 44 kap. 4 § i kyrkoordningen.

Svenska kyrkans bestämmelser SvKB 2012:16 har utfärdats och trädde i kraft den 1 januari 2013.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2012:14 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2012:3 Kontakt med dopfaddrar (Ks
2012/1086)**

KsSkr 2013:2
Bilaga 2

Kyrkomötet har med anledning av en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka möjligheten att registrera faddrarnas personnummer i kyrkobokföringssystemet.

Möjligheten att registrera faddrarnas personnummer i kyrkobokföringssystemet undersöks. Arbetet har påbörjats inom kyrkokansliet för eventuell remittering under hösten 2013. Ärendet återkommer till 2014 års kyrkomöte antingen med förslag till ändring i kyrkoordningen eller som en återrapportering tillsammans med årsredovisningen.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2012:15 med
Kyrkolivsutskottets betänkande 2012:5 Jämställdheten i Svenska kyrkan
(Ks 2012/1087)**

Skrivelsen är lagd till handlingarna och därmed avslutad.

**Kyrkomötets skrivelse 2016:16 med
Kyrkorättsutskottets betänkande 2012:1 Ny ersättningsstadga (Ks 2012/1088)**

Kyrkomötet har beslutat anta kyrkomötets presidiums förslag till ersättningsstadga, *enligt utskottets bilaga 1*, samt att inrätta ett särskilt organ som inför varje mandatperiod ska se över arvoden.

Svenska kyrkans bestämmelser SvKB 2012:17 har utfärdats och träder i kraft den 1 januari 2014.

Överläggningar har ägt rum mellan kyrkomötets presidium och företrädare för nomineringsgrupperna samt i kyrkostyrelsens arbetsutskott om tillsättningen av ett särskilt organ som ska se över arvoden. Ärendet bereds så att kyrkomötet 2015 kan tillsätta ett organ som kan återkomma till kyrkomötet med förslag till ny ersättningsstadga inför nästkommande mandatperiod.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2012:17 med
Budgetutskottets betänkande 2012:1 Verksamhet och ekonomi för den
nationella nivån åren 2013–2015 (Ks 2012/1089)**

Kyrkomötet har med bifall till utskottets förslag punkterna 1,2 och 5–8 beslutat att fastställa inriktning och kostnadsramar för verksamheten på nationell nivå för åren 2013-2015, samt med bifall till en reservation beslutat att medge planeringsramar för åren 2014-2015.

Verksamhet och detaljbudget för 2013 har fastställts av kyrkostyrelsen i enlighet med kyrkomötets beslut.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Skrivelser från kyrkomötet år 2011

**Kyrkomötets skrivelse 2011:3 med
EE 2011:3 Ersättning för kyrkliga handlingar (Dnr ks 2011/912)**

Kyrkomötet har beslutat att en utvärdering om ersättning för kyrkliga handlingar sker skyndsamt av kyrkostyrelsen, att kyrkostyrelsen lämnar förslag till ändring i kyrkoordningen om det är motiverat och att en utvärdering av clearingsystemet bör ske snarast.

Till 2012 års kyrkomöte rapporterades att en utvärdering av ersättning för kyrkliga handlingar hade genomförts och att den inte gav stöd för att några mer genomgripande förändringar av nu gällande reglering behövdes. Skrivelsen rapporterades i denna del som slutbehandlad.

En utvärdering av clearingsystemet i dess helhet återstår att göra. Clearingsystemet ingår nu som en del i den pågående *Utredningen om Svenska kyrkans fastighetshantering och utjämningsystem*.

Skrivelsen är därmed slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2011:5 med

Kl 2011:6 Undervisning för barn upp till arton år

(Dnr ks 2011/915, ks 2012/345)

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att i samband med planerad satsning på undervisning i kristen tro särskilt fokusera på undervisning för barn upp till arton år.

Kyrkostyrelsen beslutade i juni 2012 om en gemensam satsning på undervisning och mission för alla åldrar. Satsningen innebär att initiera en gemensam process för kyrkans alla nivåer med fokus på församlingarnas arbete, stiftens främjande och den nationella nivåns stödjande uppgift.

Syftet är att stärka församlingarna i det grundläggande uppdraget. Satsningen ska genomföras från 2013 och ingick i skrivelsen Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkan på nationell nivå 2013-2015. Två tidigare kyrkomötesuppdrag ingår i satsningen: Öka kunskapen om kristen tro (KmSkr 2010:10) och Kristen tro i en ny situation (KmSkr 2009:17). Dessutom finns ett nära samband med Kyrkans undervisning (KmSkr 2008:21) och Kommunikation kring dopet och medlemskapet (KmSkr 2009:14). Se vidare redovisningen av KmSkr 2012:9.

Kyrkostyrelsen avser att informera kyrkomötet om hur arbetet fortskrider (se KsSkr 2013:1, avsnittet Stöd till stift och församlingar).

Skrivelsen är därmed slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2011:6 med

Kl 2011:8 Firande av reformationen (Dnr ks 2011/916)

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka och planera ett firande inför reformationens 500-årsjubileum 2017.

Avsikten är att dels låta firandet präglas återkommande arrangemang (forskar-dagar, teologifestival m.m.), dels ta initiativ till särskilda satsningar och firanden. Firandet ska ha folkbildande karaktär och genomföras på ett ekumeniskt lyhört sätt.

En webbplats har skapats, www.svenskakyrkan.se/reformationsjubileum2017. Där samlas information om vad som förbereds inför reformationsjubileet inom både kyrka och samhälle. En revision och komplettering av Carl Axel Aurelius bok om tidigare reformationsjubileer i Sverige med titeln *Luther i Sverige* (1994) kommer också att publiceras. Kontakter hålls med Lutherska världsförbundet och Sveriges kristna råd inför firandet.

Avstämningar har gjorts med kyrkostyrelsen och biskopsmötet om firandets omfattning i tid och aktiviteter.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2011:10 med
G 2011:4 Den svenska psalmboken (Dnr ks 2011/920)**

KsSkr 2013:2
Bilaga 2

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att den svenska psalmskatten görs tillgänglig på Svenska kyrkans hemsida och med bifall till en annan motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att under denna mandatperiod initiera ett projekt i vilket användandet av den nuvarande psalmboken undersöks.

Arbetet med att göra psalmboken tillgänglig på nätet fortsätter och relateras till förnyelsen av avtalet mellan Verbum och Svenska kyrkan. En pilotstudie har genomförts om psalmanvändningen i Svenska kyrkan.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2011:14 med
TU 2011:10 Diakonernas ställning och uppgifter (Dnr ks 2011/924)**

Kyrkomötet har med anledning av Tillsyns- och uppdragsutskottets förslag beslutat att uppdra åt kyrkostyrelsen att vid överläggningar med stiftet aktualisera behovet att bearbeta frågor om diakonatets ställning m.m. i enlighet med vad utskottet framfört.

Biskop Per Eckerdal redogjorde för frågan vid stiftsstyrelseöverläggningen den 21 mars 2013 med utgångspunkt från arbetet med det kommande biskopsbrevet om diakoni.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2011:19 med
O 2011:1 Ansvar för fristående kyrkliga stiftelser (Dnr ks 2011/931)**

Kyrkomötet har med anledning av en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att förutsättningslöst belysa de frågeställningar, samt vid behov föreslå ändringar i kyrkoordningen, som kan uppstå när församlingsverksamhet i Svenska kyrkans namn bedrivs av föreningar, stiftelser eller i andra associationsformer.

Frågan har utretts och en promemoria, Utredning med anledning av kyrkomötets beslut § 171 om Ansvar för fristående stiftelser, har utarbetats. I promemorian görs en åtskillnad mellan å ena sidan sådan verksamhet som fullgörs av en församling, eller av församlingen tillsammans med någon annan, och å andra sidan sådan verksamhet som till sin karaktär är kyrklig och som bedrivs inom församlingens territorium av en fristående organisation men utan samverkan med någon församling. Det är bara den förstnämnda verksamheten som betecknas som församlingsverksamhet. Den andra betecknas i promemorian som "främmande verksamhet".

I promemorian noteras inledningsvis att frågan om möjliga former för en församling att bedriva sin verksamhet i redan tidigare har varit föremål för kyrkomötets behandling (se skrivelsen *Arbetsformer i förändring*, KsSkr 2010:7). I fråga om näringsverksamhet i bolagsform hänvisar utredaren därför helt till denna tidigare behandling.

Som utgångspunkt beskriver utredaren de rättsliga förutsättningarna för församlingsverksamhetens bedrivande enligt lag och kyrkoordning. Bland annat redogörs för vad som gäller enligt kyrkoordningen i fråga om verksamhetens innehåll, församlingens styrning och ledning samt stiftets tillsyn över församlingsverksamheten. Därefter görs en genomgång av de alternativa former för bedrivande av församlingsverksamhet som kan förekomma om verksamheten inte bedrivs helt i egen regi. Utredaren belyser hur dessa alternativa former

förhåller sig till kyrkoordningens bestämmelser och vilka problem som kan uppkomma i relation till styrning, ledning och tillsyn. Utredaren konstaterar bl.a. följande.

Om en församling väljer att bedriva verksamhet i *samverkan* med någon annan församling eller organisation kan detta regleras i ett avtal. I sådana fall kommer avtalets innehåll att delvis avgöra i vilken utsträckning som församlingen kan ha fortsatt kontroll och styrning över verksamheten och hur stiftets tillsynsfunktion kan fullgöras. Särskilt när det gäller samverkan med en utomstående organisation kan följden bli begränsad kontroll, styrning och ledning och en försvagad tillsyn.

Om församlingen väljer att bedriva verksamhet i en *stiftelse* kommer verksamheten att finnas i en fristående juridisk och lagreglerad form. Församlingen förlorar då det direkta inflytandet men kan, om församlingen själv är stiftare, tillförsäkra sig ett visst indirekt inflytande genom stiftelseförordnandet. Stiftets tillsyn över verksamheten kommer dock att vara begränsad och försvagad eftersom kyrkoordningens bestämmelser inte gäller för stiftelsens verksamhet. Däremot får biskop och domkapitel utöva tillsyn över den präst eller diakon som kan vara anställd eller sysselsatt i stiftelsen. Utredaren hänvisar också till det som uttalades om nackdelarna med stiftelseformen i kyrkostyrelsens tidigare nämnda skivelse till 2009 års kyrkomöte och konstaterar att det får anses mindre lämpligt att använda stiftelseformen för församlingsverksamhet.

Inte heller *föreningsformen* ger samma möjligheter för församlingen och stiftet att utöva kontroll och styrning respektive tillsyn över den verksamhet som bedrivs där. Såväl en ekonomisk som en ideell förening är egna juridiska personer som regleras av sina stadgar. De ska i princip vara öppna för alla som vill bli medlemmar. Även i dessa fall gäller att stiftets tillsyn blir begränsad och försvagad. Däremot får även här biskop och domkapitel utöva tillsyn över den präst eller diakon som kan vara anställd eller sysselsatt i föreningen.

Utredaren konstaterar att den egna formen som en församling verkar i, som en del av det registrerade trossamfundet, ger de bästa förutsättningarna för att bedriva församlingsverksamhet. Verksamhet bedriven i exempelvis stiftelse- eller föreningsform medför trots allt en svagare ställning för församling och stift när det gäller ledning och kontroll samt tillsyn och främjande.

Den s.k. främmande verksamheten, som till sin karaktär är "kyrklig" men som saknar koppling till någon församling anses, som tidigare har nämnts, inte vara församlingsverksamhet. För sådan verksamhet gäller inte kyrkoordningens bestämmelser om ansvar och tillsyn. Utredaren konstaterar dock att det kan ligga i församlingens och stiftets intresse att vara uppmärksam på annan kyrklig verksamhet som bedrivs inom det egna territoriet.

Mot denna bakgrund finns det enligt utredaren inte behov av att införa nya bestämmelser eller göra andra ändringar i kyrkoordningen på grund av att en församling väljer att bedriva församlingsverksamhet i förenings- eller stiftelseform eller i andra associationsformer.

Kyrkostyrelsen har i den tidigare nämnda skrivelsen till 2009 års kyrkomöte bl.a. uttalat att även om det finns flera tänkbara associationsformer, exempelvis stiftelse och förening, ekonomisk eller ideell, så är bolagsformen den som ligger närmast till hands att använda för näringsverksamhet (KsSkr 2010:7 s. 9). Vidare har kyrkostyrelsen i de *Råd vid bedrivande av näringsverksamhet i församling* som styrelsen beslutade om den 22 december 2011 uttalat att även om det inte finns något formellt hinder för en församling att bedriva verksamhet i någon annan form är det dock bara näringsverksamhet, dvs. sådan verksamhet

som finansieras på annat sätt än med kyrkoavgift eller begravningsavgift, som kan komma ifråga att skötas i annan form än i församlingen.

Den nu genomförda utredningen ger, enligt kyrkostyrelsen, inte skäl för något annat ställningstagande. Utredaren har i promemorian pekat på de problem i fråga om styrning, ledning och tillsyn som kan uppkomma inom andra associationsformer såsom stiftelser och föreningar av olika slag. Församlingsverksamhet som inte är näringsverksamhet ska därför, enligt kyrkostyrelsen, bedrivas av församlingen i egen regi. I likhet med promemorian anser kyrkostyrelsen att det inte föreligger behov av ändra kyrkoordningen med anledning av det som nu har framkommit.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2011:20 med

Eu 2011:1 Svenska kyrkan i utlandet—struktur och delaktighet

(Dnr ks 2011/932)

Kyrkomötet har uppdragit åt kyrkostyrelsen att så snart som möjligt återkomma med förslag om rättsäkra direkta val även till en utlandsvalkrets i kyrkomötet. (Övriga delar i uppdraget i skrivelsen 2011:20 slutrapporterades till kyrkomötet 2012.)

Beredningen av frågan om rättsäkra direkta val har påbörjats och en återsrapportering kommer att ske till 2014 års kyrkomöte.

Skrivelsen är i denna del inte slutbehandlad.

Skrivelser från kyrkomötet år 2010

Kyrkomötets skrivelse 2010:8 med

Kl 2010:2 Utbildning i hbt-frågor

(Dnr Ks 2010:916)

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att uppmuntra stiftens att starta utbildningar i hbt-frågor för anställda, ideella och förtroendevalda.

Kyrkokansliet har genomfört en inventering av utbildnings- och informationsmaterial som finns inom hbtq-området samt av de utbildningar som stiftens genomför. En nationell tredagars pilotutbildning med plats för två representanter från varje stift genomfördes i oktober 2012. Därefter har stiftens delat information om det utvecklingsarbete som påbörjats i respektive stift och om de utbildningar som genomförts och de som planeras efter det att pilotutbildningen genomfördes.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2010:9 med

Kl 2010:8 Svenska kyrkans arbete med samhällsaktörer och i arbetslivet

(Dnr Ks 2010:917)

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsens att göra en inventering av Svenska kyrkans "närvaroarbete" hos samhällsaktörer, i arbetslivet och på institutioner.

En förstudie genomfördes 2011 i samarbete med arbetsgruppen för kyrka och arbetsliv i samverkan och med samordnarna för de verksamhetsområden som nämns i Kl 2010:8. I valet mellan att göra en heltäckande inventering eller en mindre studie valde kyrkokansliet det senare, eftersom en större studie bedömts ta alltför stora resurser i anspråk. Ambitionen har istället varit att ta

fram ett material som stimulerar fler att utvidga församlingens närvaro på arenor som inte utgör kyrkans egna.

En studie genomfördes därför i tio församlingar som bedriver samverkan med andra samhällsaktörer. Den gjordes genom observationer och intervjuer, inte minst med företrädare för de organisationer Svenska kyrkan samverkar med. Insikterna från studien finns presenterat i det digitala materialet *På andra arenor – ögonblicksbilder av Svenska kyrkans närvaro bland andra samhällsaktörer*. Materialet är tänkt att fungera som ett bidrag till reflektion över församlingarnas prioriteringar och arbetsätt, samt till inspiration för medarbetare i Svenska kyrkan.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2010:10 med
Kl 2010:10 Öka kunskapen om kristen tro
(Dnr Ks 2010:918)**

Kyrkomötet har med anledning av en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda formerna för en satsning på kunskapsförmedling av kristen tro och då i första hand innebörden av varför vi firar jul och påsk i vårt land.

Kyrkomötets skrivelse 2010:10 och kyrkomötets skrivelse 2009:17 Kristen tro i en ny situation behandlas av kyrkostyrelsen som relaterande till varandra och bereds inom ramen för den gemensamma strategin för kyrkans undervisning och mission för alla åldrar. Uppdraget redovisas med KmSkr 2011:5.

Kyrkostyrelsen avser att informera kyrkomötet om hur arbetet fortskrider (se KsSkr 2013:1, avsnittet Stöd till stift och församlingar).

Skrivelsen är därmed slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2010:14 med
Kr 2010:7 Elektronisk röstning vid val inom kyrkomötet
(Dnr Ks 2010:922)**

Kyrkomötet har med anledning av Kyrkorättsutskottets förslag beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda alternativa valmetoder, företrädesvis elektronisk röstning, vid val inom kyrkomötet.

En undersökning visar att det visserligen skulle vara tekniskt möjligt att genomföra elektronisk röstning vid personval men utan större tidsvinst i jämförelse med nuvarande röstningsförfarande. Kyrkostyrelsen har därför, efter hörande med kyrkomötets presidium och företrädare för nomineringsgrupperna, beslutat att inte lägga fram något förslag om elektronisk röstning vid personval inom kyrkomötet.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Skrivelser från kyrkomötet år 2009

**Kyrkomötets skrivelse 2009:11 med
TU 2009:7 Kyrkoordningen och FN:s barnkonvention**

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda frågor om barns och ungdomars dop och kyrkotillhörighet i enlighet med vad utskottet har anfört.

Uppdraget har behandlats tillsammans med KmSkr 2009:18 inom ramen för programmet barn och unga 0–18 år. Genom biskopsbrevet *Leva i dopet* samt genom informationsinsatser har frågan om Svenska kyrkans kommunikation med ungdomar som på 18-årsdagen inte tillhör Svenska kyrkan behandlats. En revidering av de brev som församlingar erbjuder att använda i sin kommuni-

kation med föräldrar och barn har gjorts. En revidering av de brev som församlingar erbjuds att använda i sin kommunikation med föräldrar och barn har gjorts. En sammanställning av de olika insatser som gjorts kommer att presenteras för kyrkostyrelsen. De rättsliga förutsättningarna ska utredas under året för eventuell remittering till stift och församlingar under hösten 2013. Ärendet återkommer till 2014 års kyrkomöte med förslag till ändring i kyrkoordningen eller som en återrapportering tillsammans med årsredovisningen.

Skivelsen är inte slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2009:14 med

Kl 2009:1 Kommunikation kring dopet och medlemskapet

Kyrkomötet har med bifall till en motion uppdragit till kyrkostyrelsen att finna former för hur Svenska kyrkan på den nationella nivån kan lägga fokus på dopet.

Tillsammans med stiftens har teologisk reflektion samt kommunikations- och metodutveckling genomförts. Inom ramen för programmet barn och unga 0–18 år har överläggningar skett med samtliga stifts kansliledningar utifrån frågan om dop och kommunikation, i flera stift vid ett flertal tillfällen. Utifrån den omvärldsanalys som genomförts i stiftens har flera stiftsprojekt inletts omkring frågan om dop. Kyrkokansliet bygger upp en portal om dopet och gör länkar till olika regionala och lokala initiativ, t.ex. till webbplatsen *Dopsajten* som utvecklats av Lunds stift. Samarbete sker med de kyrkliga grundutbildningarna och utbildningsdagar har erbjudits och genomförts för verksamma lärare vid samtliga utbildningar för tjänst i Svenska kyrkan. Biskopsbrevet om dopet är ett viktigt bidrag för kyrkans kommunikation om dop och medlemskap. Texterna på www.svenskakyrkan.se om dopet uppdateras kontinuerligt och en sökordsoptimering är genomförd. Svenska kyrkan har gjort en anmälan av företag som går ut med vilseledande information om utträden hos reklamombudsmannen. Uppdraget avslutades i samband med programmets avslutning i december 2012.

Skivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2009:15 med

Kl 2009:2 Svenska kyrkans närvaro på internet

Kyrkomötet har med anledning av en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att skyndsamt införa en öppen, interaktiv mötesplats som Svenska kyrkan erbjuder och tar ansvar för. Vidare har kyrkomötet beslutat uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram riktlinjer alternativt policy för att utveckla, stimulera och öka Svenska kyrkans närvaro online.

Svenska kyrkans intranät introducerades 2009. Det är en stor interaktiv mötesplats för anställda, förtroendevalda och frivilliga. I så kallade samverkansrum underlättas det dagliga arbetet. En satsning på att öka inomkyrklig användning av sociala medier genomfördes under 2010 och 2011. Genom utbildning, strategier och en policy för användning av sociala medier, främst Facebook och Twitter, kyrkans närvaro på nätet fått stöd. Via sociala medier och andra applikationer på webben skapas moderna mötesplatser, inte minst för den yngre generationen. Hittills har principen för arbetet varit att Svenska kyrkan ska vara närvarande där människor finns, även på nätet.

2011 beslutade kyrkostyrelsen om en ny kommunikationsstrategi för Svenska kyrkans nationella nivå. Den första delstrategi som nu ska arbetas fram avser Svenska kyrkans närvaro på internet och inkluderar en tydlig strategi för

digital kommunikation och närvaro. Förankringen och arbetet med att ta fram en sådan har pågått under hela 2011 och 2012 och fattades beslut om i kyrkostyrelsens sammanträde den 5 mars 2013. Ett fortsatt omfattande förankringsarbete och dialog med representanter för stift och församlingar och andra intressenter i Svenska kyrkan är nödvändig för att en sådan strategi ska kunna gynna vårt framtida digitala kommunikationsarbete och kyrkans närvaro på nätet. Strategin kommer på sikt att förändra och modernisera Svenska kyrkans kommunikationsarbete.

Skrivelsen är slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2009:17 med
KI 2009:4 Kristen tro i en ny situation**

Kyrkomötet har med anledning av en motion beslutat att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att planera och genomföra en satsning kring vuxnas väg till tro.

Kyrkomötets skrivelse 2009:17 och kyrkomötets skrivelse 2010:10 Öka kunskapen om kristen tro behandlas av kyrkostyrelsen som relaterande till varandra och bereds inom ramen för den gemensamma strategin för kyrkans undervisning och mission för alla åldrar. Uppdraget redovisas med KmSkr 2011:5.

Kyrkostyrelsen avser att informera kyrkomötet om hur arbetet fortskrider (se KsSkr 2013:1, avsnittet Stöd till stift och församlingar).

Skrivelsen är därmed slutbehandlad.

**Kyrkomötets skrivelse 2009:18 med
KI 2009:6 Barnkonsekvensanalys**

Kyrkomötet har med bifall till ett par motioner beslutat att uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda och återkomma till kyrkomötet med förslag på en paragraf om barnkonsekvensanalys att införas i kyrkoordningen, samt att utarbeta ett arbetssätt så att det görs barnkonsekvensanalys inför beslut.

Kyrkomötet 2012 beslutade om ändringar i kyrkoordningen (KsSkr 2012:3). Beslutet innebär att barnkonsekvensanalyser ska göras i beredningskedet av ärenden inför beslut, i såväl församlingar, stift som på nationell nivå. Vidare beslutades att en bestämmelse om att barnens perspektiv utifrån en barnkonsekvensanalys ska beaktas i församlingsinstruktionens pastorala program. (Jämför återrapporeringen av KmSkr 2012:1)

En *Handbok för barnkonsekvensanalys i Svenska kyrkan* har utarbetats och har distribuerats till samtliga stift. Några stift och församlingar har erbjudits att vara med i försöksverksamhet och har erbjudits särskild utbildning i barnkonventionen och barnkonsekvensanalys. Hösten 2013 utvärderas arbetet med barnkonsekvensanalys i de stift och församlingar som ingått i försöksverksamheten.

Ett webbaserat utbildningsverktyg för medarbetare i stift och församlingar håller på att utarbetas, som bidrag till fortsatt implementering av kyrkomötes beslut om att barnkonsekvensanalyser ska genomföras på samtliga nivåer. Utbildningen kommer att baseras på den handbok som tidigare distribuerats till stift.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Skrivelser från kyrkomötet år 2008

KsSkr 2013:2
Bilaga 2

Kyrkomötets skrivelse 2008:21 med

KI 2008: 11 Kyrkans undervisning

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att anta en nationell handlingsplan med utvärderingsbara kvalitativa och kvantitativa mål för Svenska kyrkans konfirmandarbete.

Utgångspunkterna för arbetet har bland annat varit materialet i den stora konfirmandenkät som kyrkokansliet samordnar för stiftens räkning under några år och en större europeisk konfirmandundersökning från 2010. En ytterligare utgångspunkt är de förstärkta insatser som stiftens konfirmandansvariga kunnat medverka till genom de av kyrkostyrelsen och samtliga domkapitel antagna riktlinjerna för Svenska kyrkans konfirmandarbete.

Ett arbete med grundläggande strategier har genomförts och i maj 2013 publicerades ett material i digital form med detta innehåll. Utgångspunkterna är reflektion kring jämlikhet bland konfirmander, bättre kommunikation med barn och unga, exempel på framgångsrika konfirmandformer och inbjudan till konfirmation för ungdomar över 15 år.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2008:25 med

KI 2008:15 Nationell samordning av kommunikation

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan kan starta och sända regelbunden webb-TV.

I enlighet med kyrkomötets beslut KmSkr 2008:25 **Nationell samordning av kommunikation** och KmSkr 2009:15 **Svenska kyrkans närvaro på internet** har kyrkokansliet genomfört ett tidsbegränsat försök kallat Svenska kyrkan Play. Syftet har varit att pröva möjligheterna för kyrkan att producera och sända rörliga bilder på internet. Svenska kyrkan har en lång erfarenhet av att producera film men inte för internet.

En kort förstudie och utredning *Ökad närvaro och interaktivitet på internet* har genomförts. I utredningen föreslås pilotverksamhet inom rörlig bild på nätet inom ramen för befintlig budget 2011. Kyrkostyrelsens beviljade i maj 2011 500 tkr från förfogandemedlen.

Försöksperioden har sträckt sig från september 2011 till 15 april 2012. Under projektet har olika typer av material – magasinsprogram, instruktionsfilmer, evenemangsdokumentation, gudstjänster med mera – producerats och lagts ut på webbplatsen <http://play.svenskakyrkan.se>. För produktionen har såväl nationell nivå som stift och församlingar samt externa leverantörer och Berling Press svarat.

Ett antal utvärderingar har genomförts under och efter projektet och många samtal har förts om Svenska kyrkan som producent av digitala, rörliga bilder. Det entydiga svaret är att Svenska kyrkan bör arbeta med rörlig bild som en del av verksamheten och öka närvaron på internet. Ansvarfördelningen mellan de olika nivåerna bör följa den antagna kommunikationsstrategin. Den nationella nivån erbjuder en teknisk plattform, ger stöd till stift och producerar övergripande material samt sänder från till exempel bokmässan, forskardagar och Årkebiskopens möte. Stift och församlingar producerar det de behöver. Utvärderingen visar att pilotperioden var för kort för att involvera många stift och församlingar. Slutrapporten presenterades för kyrkostyrelsen i juni 2012.

I verksamhetsplanen för 2013 fortsätter arbetet med rörlig bild. Vid Svenska kyrkans kommunikationsdagar 24 april 2013 anordnades en workshop med ett 60-tal deltagare för att samtala om arbetsformer och adekvat stöd till stift och

församlingar. På intranätet finns en verktygslåda med tips för produktioner utifrån ett kommunikativt, tekniskt och juridiskt perspektiv.
Skrivelsen är slutbehandlad.

Kyrkomötets skrivelse 2008:27 med

Kr 2008: 6 De ungas kyrkomöte

Kyrkomötet har med bifall till en motion beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att till kyrkomötet 2010 föreslå former för ungas ökade delaktighet i Svenska kyrkan på nationell nivå t.ex. i anslutning till kyrkomötet.

Kyrkostyrelsen har mottagit en rapport om ungas ökade delaktighet på nationell nivå, som tagits fram i samverkan med Svenska kyrkans unga. Med anledning av rapporten vände sig styrelsen till presidiet för att initiera en diskussion med gruppledarna och presidiet om nomineringsgruppernas möjligheter att värva yngre ledamöter och mål för arbetet.

Svenska Kyrkans Unga har tillfrågats om uppdraget att i samarbete med kyrkokansliet utveckla former för ett Ungas kyrkomöte, vars uppdrag är att bl.a. bearbeta motioner och skrivelser som ska behandlas på kyrkomötet. I uppdraget ingår att involvera andra ungdomar som relaterar till Svenska kyrkan t. ex unga konfirmandledare, de teckenspråkigas ungdomsråd, unga i Kyrkosångsförbundet, den samiska ungdomsorganisationen *Saminuorra* och barn och unga som ännu inte är organiserade i en rörelse i Svenska kyrkan.

Svenska Kyrkans Unga arrangerade i juni 2012 en demokratikonferens och uppdraget har sedan dess beretts vidare.

Skrivelsen är inte slutbehandlad.

Övrig rapportering från kyrkostyrelsen

Kyrkostyrelsen lämnar i denna bilaga information om ärenden som inte är återrapportering av direkta uppdrag från kyrkomötet, utan ärenden som kyrkostyrelsen särskilt vill redovisa till kyrkomötet.

Rapport om relationen mellan Svenska kyrkan och Mekane Yesus kyrkan i Etiopien

Relationen mellan kyrkan i Sverige och evangeliska kristna i Etiopien har en lång historia som går tillbaka till missionärer utsända av EFS i slutet av 1800-talet. EFS har engagerat sig sedan dess, men efterhand har Svenska kyrkan funnits med på flera sätt genom Lutherhjälpen och SKM och sedan inom ramen för den internationella verksamheten. Det har funnits ett partneravtal sedan 2004. Samarbetet har genom åren handlat om stöd till diakonala projekt, om generella anslag till kyrkans kapacitetsutveckling och om teologisk utbildning. Svenska kyrkan har haft utsänd personal som har arbetat med olika diakonala frågor, med undervisning och i kyrkans administration. Det har byggts upp goda och långvariga relationer mellan individer och församlingar i båda länderna. Svenska kyrkan har också gett bidrag till två av LVF:s departement Mission and Development och World Service som har använts till både projekt och programarbete som berört Etiopien.

Välsignelseakt m.m.

I samband med att Svenska kyrkan 2006 införde en välsignelseakt över borgerligt ingånget partnerskap mellan par av samma kön kritiserade Mekane Yesus kyrkan beslutet och tog avstånd från synen på homosexualitet i Svenska kyrkan. Denna oenighet kom också till uttryck i arbetet med *Letter of Understanding* mellan kyrkorna som fick avbrytas när man inte kunde komma överens om hur man skulle uttrycka sig kring denna fråga. Trots detta fortsatte det nära samarbetet i olika projekt. När sedan beslutet om att vidga äktenskap till att omfatta par av samma kön fattades av riksdagen, och kyrkomötet tog beslutet 2009 att införa könsneutral vigsel, blev reaktionen från Mekane Yesus kyrkan negativ. Dess råd (council) beslutade i juli 2010 att skicka ett brev till Svenska kyrkan (och till Evangelisk lutherska kyrkan i Amerika som hade beslutat att homosexuella som levde i stadigvarande relationer kunde prästvigas) vilket betecknade beslutet som obibliskt och felaktigt. Brevet uppmanade till att ändra beslutet med en tidsfrist på ett år, annars skulle relationen mellan kyrkorna påverkas. Svenska kyrkan fick brevet först i januari 2011. Ärkebiskopen skickade ett svar som betonade hur viktig relationen till Mekane Yesus är historiskt och idag, men klargjorde att beslutet inte skulle ändras. Önskan om fortsatt samtal uttrycktes.

Konsekvenser av beslut

I ljuset av detta svar fattade Mekane Yesus kyrkans råd i juli 2012 ett beslut om vilka konsekvenser detta skulle ha för Svenska kyrkan (och Evangeliska lutherska kyrkan i Amerika som inte heller ändrade sitt beslut). Beslutets innebörd meddelades dock inte. Under denna period fanns täta kontakter mellan Svenska kyrkan och olika delar av Mekane Yesus, både genom utsänd personal och handläggare i Sverige, även om man avböjde officiella kontakter på ledningsnivån. I januari 2013 bekräftade Mekane Yesus kyrkans general-

församling (som träffas vart fjärde år och är dess högsta beslutande organ) det beslut som rådet hade fattat. Beslutets innebörd kommunicerades muntligt till Svenska kyrkan och Evangelisk lutherska kyrkan i Amerika vid ett partnermöte direkt efter generalförsamlingen och sedan skriftligt i mars.

Beslutet innebär att Mekane Yesus bryter nattvards- och predikstols-gemenskap med de två kyrkorna och säger upp partneravtalen. Projektsamarbetet måste fasas ut. Generalförsamlingen gav kyrkans styrelse i uppdrag att implementera beslutet i relation till den tidsplan som de två andra kyrkorna behövde eller ville ha för utfasning.

Tre av de största medlemskyrkorna i LVF har nu inte längre kyrkogemenskap med varandra, vilket är utomordentligt besvärligt för LVF eftersom en av de fem aspekter som enligt konstitutionen karaktäriserar LVF är just nattvards- och predikstols-gemenskap. Vid LVF:s rådsmöte i Colombia i juli 2012 bekräftades dessutom av medlemskyrkorna att oenighet i frågor om sexualitet inte ska vara grund för splittring inom förbundet. Detta måste LVF:s ledning hantera och en samtalsprocess har inletts.

Svenska kyrkan arbetar med hur utfasningen av projektsamarbete ska implementeras på kort och lång sikt, beroende på olika typer av avtalsförpliktelser. Den grundläggande hållningen är att denna förändring måste genomföras så ansvarsfullt som möjligt för att minimera de negativa effekterna på dem som projekten ska hjälpa. Vi vill inte stänga dörrar. Svenska kyrkan har också uttryckt förhoppningar om att relationen till Mekane Yesus kyrkan kan förnyas i framtiden, om förutsättningar finns. Så långa och djupa personliga förbindelser låter sig knappast brytas.

I samband med LVF:s rådsmöte i Genève i juni 2013 kommer ett nytt partnermöte att äga rum mellan de tre kyrkorna och LVF. Ärkebiskop Anders Wejryd deltar för Svenska kyrkans räkning.

Samverkansformer för begravningsverksamheten m.m.

I kyrkostyrelsens skrivelse *Strukturfrågor* (KsSkr 2012:5) till 2012 års kyrkomöte angav kyrkostyrelsen att den avsåg att utreda frågan om olika samverkansmöjligheter för begravningsverksamheten och att återkomma i frågan till 2013 års kyrkomöte.

Utredning om samverkansformer för begravningsverksamhet

I september 2012 beslutade kyrkostyrelsen direktiv till en utredning om samverkansformer för begravningsverksamheten. Utredningen gavs en mycket kort utredningstid för att det skulle vara möjligt för styrelsen att, efter remiss-behandling, återkomma i frågan till årets kyrkomöte. Ett av skälen till att saken kunde anses brådska något var att flerpastoratssamfälligheter som eventuellt skulle vilja dela upp sig i flera pastorat den 1 januari 2014 kunde få svårigheter att göra det om inte begravningsverksamheten fortsatt kunde samordnas. Särskilt uppmärksammades situationen för Göteborgs kyrkliga samfällighet.

Utredningen överlämnades till kyrkostyrelsen i mitten av februari 2013. Betänkandet, *Samverkansformer för begravningsverksamheten*, SKU 2013:2, finns tillgängligt på Svenska kyrkans webbplats. Utredaren föreslår att en obligatorisk partiell flerpastoratssamfällighet ska bildas av begravnings-huvudmännen för varje kommun (eller ett par kommuner). Ett av huvudskälen till valet av just denna samverkansform är enligt utredaren att den kan åstadkomma en utjämning av begravningsavgiften. Med hänsyn till att det krävs vissa ändringar i den kyrkliga indelningen och möjligen också kommer att

krävas vissa lagändringar och kontakter med berörda myndigheter för att förslagen ska kunna genomföras, föreslår utredaren att förslaget ska träda i kraft den 1 januari 2018.

KsSkr 2013:2
Bilaga 3

Lagrådsremiss

Kort tid efter att utredningen hade överlämnats till kyrkostyrelsen beslutade regeringen en lagrådsremiss, *Folkbokföringen i framtiden*. I lagrådsremissen föreslogs bl.a. att folkbokföring inte längre ska ske i Svenska kyrkans församlingar. Som en följd av detta behandlades också frågan om hur uppbörds-hjälpen av begravningsavgifterna ska kunna fungera i den nya situationen. För att lösa den frågan föreslogs att det ska införas en enhetlig begravningsavgift för alla kyrkliga huvudmän. Beträffande de kommunala huvudmän som finns idag, Stockholms kommun och Tranås kommun, skulle dessa inte ingå i systemet med gemensam avgift. Däremot uttalade regeringen att den avsåg att utreda frågan om hur dessa kommuner kan inlemmas i systemet. Ändringarna föreslogs träda i kraft den 1 januari 2016.

Därefter har en proposition beslutats av regeringen som i allt väsentligt föreslår detsamma som lagrådsremissen (prop. 2012/13:120, *Folkbokföringen i framtiden*). Riksdagen beslutade den 29 maj 2013 att bifalla propositionen.

Kyrkostyrelsens handläggning

Kyrkostyrelsen har i brev till Socialdepartementet, med anledning av propositionen, betonat att det bör vara en förutsättning för genomförandet av den föreslagna nya hanteringen av begravningsavgifterna att även de kommunala huvudmännen kommer med i utjämnningen. Kyrkostyrelsen har också framfört att en alternativ lösning bör tas fram om det visar sig omöjligt att inlemma de kommunala huvudmännen i det föreslagna systemet. Som exempel nämner styrelsen att en genomsnittlig avgift istället skulle kunna räknas fram per kommun av Kammarkollegiet.

Mot denna bakgrund kan kyrkostyrelsen konstatera att förutsättningarna för förslagen i utredningen om samverkansformer för begravningsverksamheten har ändrats genom den proposition som nu har beslutats av riksdagen. Även när det gäller det inomkyrkliga perspektivet har förutsättningarna ändrats. Efter de indelningsbeslut som har fattats av stiftens står det klart att det inte kommer att ske några sådana ändringar som redan 2014, när den nya lokala strukturen börjar gälla, omedelbart påverkar begravningsverksamhetens organisering. Mot denna bakgrund beslöt kyrkostyrelsen att inte då remittera utredningen om samverkansformer utan att beredningen av ärendet ska fortsätta.

Prästlönetillgångar

Kyrkostyrelsen har från och med 2010 enligt 46 kap. § 5a i kyrkoordningen tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångar. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen. Ett stift är enligt § 5b skyldigt att på begäran tillhandahålla handlingar och annat material som rör förvaltningen, samt att ge kyrkostyrelsen de upplysningar som behövs för tillsynen. Vid uppmärksammande av allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångar, ska kyrkostyrelsen enligt § 5c avlämna skrivelse till kyrkomötet med förslag på åtgärder som föranleds av stiftets agerande.

Mot bakgrund av kyrkostyrelsens tillsynsansvar lämnades redan förra året information om förvaltningen i Västerås stift. I år att kyrkostyrelsen också funnit anledning att informera om förvaltningen av prästlönetillgångar i Växjö stift.

Prästlönetillgångar i Västerås stift

Prästlönetillgångar i Västerås stift är moderföretag till det helägda bolaget Västerås stift Skog AB (VSSAB), (bokfört värde 38,5 mnkr 121231 efter en nedskrivning på 10 mnkr motsvarande aktieutdelning till PLT på samma belopp). Bolaget Global Solidarity Fund International AB (GSFI) ägs till drygt 54 procent (bokfört värde 4,6 mnkr 121231). Vidare ägs 5 procent av Global Solidarity Forest Fund AB (GSFF) (bokfört värde 4,3 mnkr 121231). Innehaven i GSFI och GSFF har under året skrivits ner med 18 mnkr på grund av osäkerheter i bedömningen av tillgångar i Mocambique.

Prästlönetillgångar i Västerås stift har ett långsiktigt avtal om att investera 6 miljoner USD i Global Solidarity Forest Fund AB, varav hittills 4,5 miljoner USD (f.å. 3,6 miljoner USD) investerats. Skogsfonden GSFF har etablerat flera investeringar i Mocambique, bl.a. i bolaget Chikweti Forests of Niassa, SARL. Bolaget planterar skog, tall och eukalyptus, på avbeskogade områden i Niassaprovinnsen i Mocambique. Investeringarna i Afrika har under flera år underpresterat, varför ännu ingen avkastning erhållits. I media har framförts kritik för bristande etik i verksamheten och det lämpliga i att plantera tall och eukalyptus i Mocambique.

Prästlönetillgångar i Västerås stift inkom med sin årsrapportering för 2012 till kyrkostyrelsen i juni, varför styrelsen för närvarande endast kan ge en rapport på övergripande nivå.

Tillkommande information 2013-09-05

Den auktoriserade revisorn noterar i revisionsberättelserna för Global Solidarity Fund International AB och Global Solidarity Forest Fund AB att uttalande inte kan göras om huruvida årsredovisningarna upprättats i enlighet med årsredovisningslagen, eller om de i alla avseenden ger en rättvisande bild av resultat och ställning. Detta till följd av att man inte kunnat verifiera värdet på biologiska tillgångar och övriga materiella anläggningstillgångar. Som en följd av detta kan revisorn varken till- eller avstyrka fastställande av resultat- och balansräkningar. Förslagen till vinstdisposition (GSFF) respektive förlusthantering (GSFI) kan heller varken till- eller avstyrkas. Däremot tillstyrks att årsstämman beviljar styrelseledamöterna ansvarsfrihet.

Beträffande Global Solidarity Fund International AB anmärker revisorn att det på grund av osäkerhet i värdet av andelar i koncernföretag kan föreligga risk för att bolagets egna kapital understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet och att det som en följd därav kan föreligga en skyldighet att upprätta kontroll-balansräkning.

Kyrkostyrelsen kommer i oktober att tillsammans med Västerås stift besöka Mocambique för att på plats orientera sig om situationen. Kyrkostyrelsen har vidare kallat företrädare för Västerås stift till samtal i november 2013.

Prästlönetillgångar i Växjö stift

Prästlönetillgångar i Växjö stift har, i stiftsfullmäktige den 28 november 2012, beslutat om en extra utdelning om 64,8 mnkr att genomföras i december 2012. Motivet till beslutet var att den övre gräns för hur stort kapital som får kvarhållas i förvaltningen, det s.k. konsolideringstaket, inte skulle överskridas efter utdelning den 30 juni 2013. Mot bakgrund av de ändrade bestämmelserna i 44 kap 4 § i kyrkoordningen torde den genomförda extrautdelningen kunna ses som ett kringgående av de nya reglerna. Genom förfarandet betalas inte den överskjutande särskilda utjämningsavgiften till det nationella utjämningsystemet utan kvarstannar i Växjö stift.

Det saknas formella regler kring frågan om extrautdelning från prästlönstillgångar. Vägledning inför alla beslut som fattas av stiftsfullmäktige i frågor kring ekonomi och egendom inom Svenska kyrkan bör hämtas från den övergripande skrivningen kring bl.a. solidaritet, ansvar och klokskap som inleder den elfte avdelningen i kyrkoordningen. Mot denna bakgrund anser kyrkostyrelsen att utdelningen i december 2012 till församlingar och stift betraktas som en förskottsutbetalning på den utdelning som utgår för 2012 och utbetalas senast den 30 juni 2013. Stöd för denna uppfattning kan också hämtas från Skatteverkets rättstillämpning och begreppet *genomsyn*, som på senare år blivit allt vanligare i rättstillämpningen och som kyrkostyrelsen en gång tidigare tillämpat på förvaltningen i Västerås stift, då beträffande bolagsbildning. Kyrkostyrelsen har anmodat Växjö stift att betala in den del av särskild utjämningsavgift som överskrider stiftsbidrag brutto 2013 till Svenska kyrkan på nationell nivå.

Kyrkostyrelsen har för avsikt att vid det årliga samrådet med stiftet om förvaltningen av prästlönstillgångar hösten 2013 ånyo behandla frågan om onoterade innehav. Det kan också finnas behov av att kyrkostyrelsen utfärdar kompletterande bestämmelser om förvaltningen.

Riktat församlingsbidrag

Allmänt

Därutöver infördes genom kyrkomötets beslut 2009, ett *riktat församlingsbidrag* (RFb) om 100 miljoner kronor årligen destinerat till församlingar år 2011 respektive 2012 att användas till åtgärder som leder till ökad samverkan mellan församlingar i syfte att uppnå bestående förändringar och verksamhetseffektivisering. Beloppet avsattes proportionerligt till stiftet, utifrån antalet kyrkotillhöriga i varje stift per den 1 januari 2010. Respektive stift ansvarar för att fördela bidraget utifrån de behov stiftet bedömer finns och de kriterier stiftet definierar samt att åt församlingarna rekvirera medel från den nationella nivån.

Kyrkostyrelsen har uppdragit till generalsekreteraren att fastställa instruktioner för stiftens rekvisition av det riktade församlingsbidraget. Som villkor vid rekvisition av det riktade församlingsbidraget gäller att den nationella nivåns projekthanteringssystem ska användas för dokumentation och rekvisition av bidrag. I övrigt gäller följande för rekvisition av det riktade församlingsbidraget:

- ◆ Stiftets beslut om prioriterade områden för bidrag.
- ◆ Stiftets beslut om fördelning av bidrag.
- ◆ Ansökan om bidrag sker på den för stiftet gemensamma blanketten.
- ◆ För respektive projekt eller åtgärd finns projektplan med budget och plan för utvärdering samt beslut om tilldelning.
- ◆ Rekvisition av medel kan ske löpande under perioden i takt med att projekt bereds och stiftet fattar beslut om att bevilja medel.
- ◆ Stiftet har möjlighet att under perioden fatta nya fördelningsbeslut genom att ta i anspråk tidigare fördelade medel som ej förbrukats.
- ◆ Stiftet ska årligen skriftligt återrapportera hur erhållet bidrag använts och hur det övergripande målet med bidraget har nåtts. I samband med att kyrkostyrelsen i juni 2011 behandlade rapporten om stiftens fördelning och användning av riktat församlingsbidrag beslutades om en förlängd tid för stiftens rekvisition av bidraget vilket innebär att riktat församlingsbidrag 2011 kan rekquireras intill utgången av 2013 och riktat församlingsbidrag 2012 intill utgången av 2014. Detta innebär samtidigt att den sammanlagda

period som bidraget för respektive år är tillgängligt kan sträcka sig som längst över tre år, dvs. 2011-2013 respektive 2012-2014.

Efter förslag från kyrkostyrelsen beslutade kyrkomötet 2012 om riktat församlingsbidrag också för år 2013 med samma omfattning och på samma grunder som för bidragsåren 2011 och 2012. Beslutet innebär också att samma tid och ordning för stiftens rekvisition gäller för RFb 2013 som för de båda tidigare bidragsåren. Utskottet anförde i sitt yttrande till kyrkomötet följande.

Budgetutskottet är mycket positivt inställt till den samverkan som nu pågår inom Svenska kyrkan i syfte att uppnå bestående förändringar och verksamhetseffektivisering. Det är utskottets uppfattning att tidigare beslut om riktat församlingsbidrag för 2011 och 2012 varit en viktig faktor för att få till stånd denna samverkan. Behovet av omställning och effektivisering är fortfarande stort och därför välkomnar utskottet att kyrkostyrelsen i sitt förslag till kostnadsram för 2013 avsatt ytterligare 100 miljoner kronor i riktat församlingsbidrag. Det är ännu för tidigt att utvärdera effekterna av det riktade församlingsbidraget, men till nästa års beslut om ekonomiska ramar förväntar sig Budgetutskottet att kyrkostyrelsen redovisar ett tydligt underlag om hur de ser på en eventuell förlängning eller förändring av det riktade församlingsbidraget och hur den nationella nivån kan svara upp mot den efterfrågan som skapas.”

Verksamhetskostnader, medlemmar och ekonomi

Kyrkomötets beslut om det riktade församlingsbidraget innebär att utrymme ges för åtgärder som leder till ökad samverkan i syfte att uppnå bestående förändringar och verksamhetseffektivisering. Bidraget beskrivs i utskottets betänkande som en form av omställningsbidrag.

Ökad samverkan inom Svenska kyrkan sker inom områden som gemensam IT-plattform (GIP)², gemensam telefoniplattform (GTP)³ eller samordnade och gemensamma systemlösningar för lön, personaladministration och ekonomi tillsammans med samverkan inom fastighetsområdet och kring den grundläggande uppgiften. Detta är också de verksamhetsområden som främst berörs av aktiviteter inom ramen för det riktade församlingsbidraget.

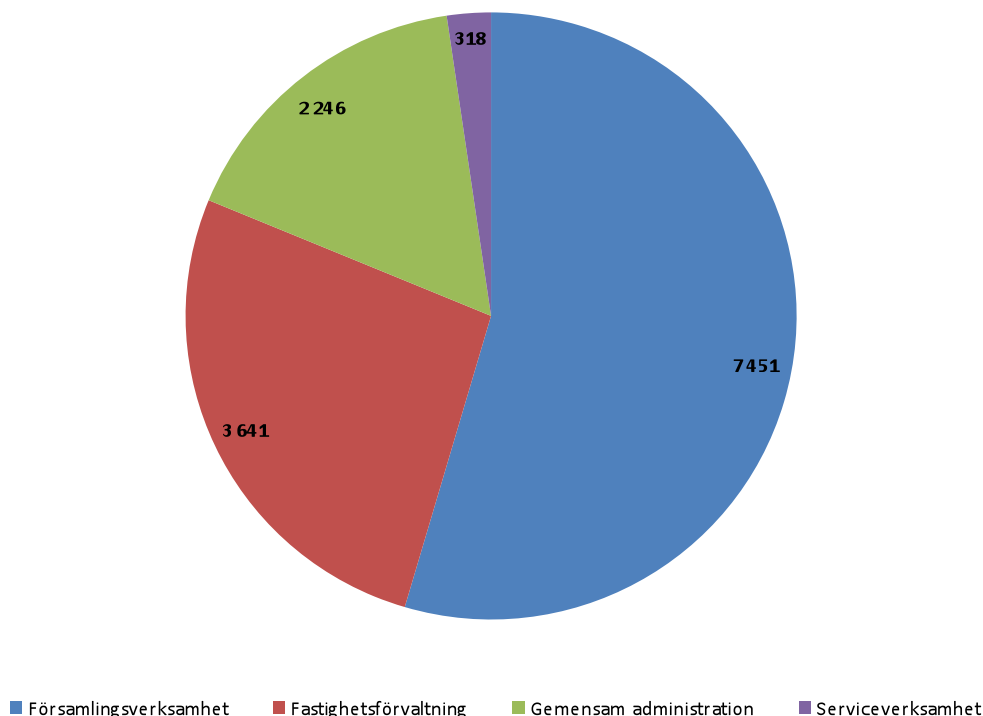
2 Gemensam IT-plattform (GIP) inom Svenska kyrkan, innebär att den infrastruktur som behövs för tillgång till – och drift av – olika former av IT-baserade lösningar är gemensam för anslutna enheter.

3 Gemensam telefoniplattform (GTP) inom Svenska kyrkan innebär att Telia Centrex är den systemlösning som används. Strukturen blir därmed lika för en gemensam telefonilösning för anslutna församlingar.

Diagrammet nedan visar hur församlingarnas kostnader fördelar sig mellan olika verksamhetsområden (exklusive begravningsverksamheten).

KsSkr 2013:2
Bilaga 3

Församlingarnas verksamhetskostnader 2011 (13 656 miljoner kronor)

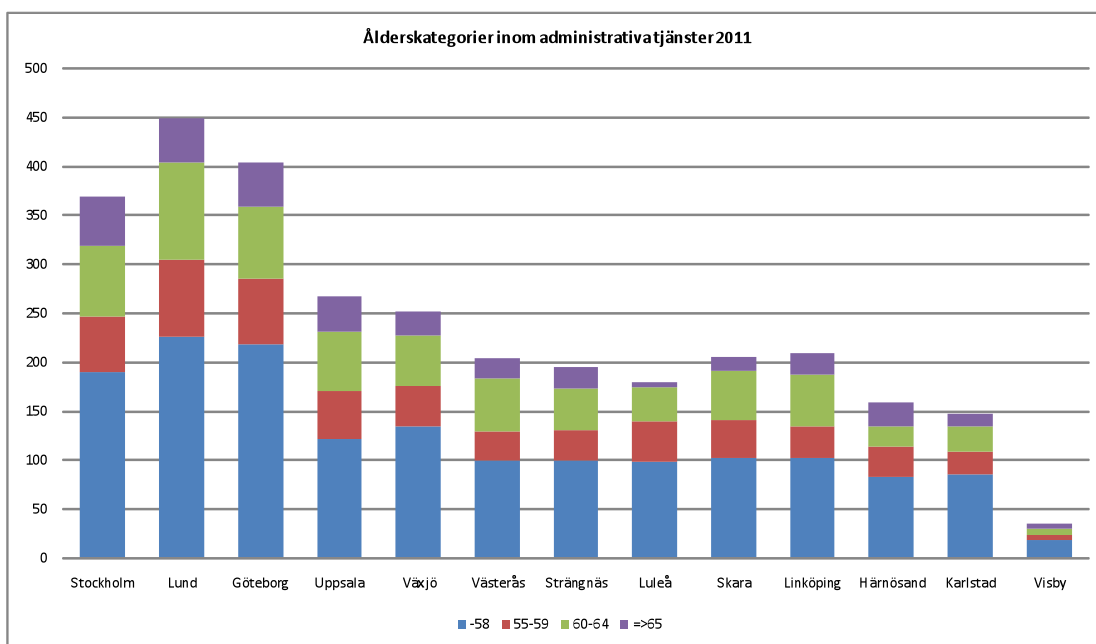

Den samlade kostnaden för verksamheten uppgick 2011 till 13 656 miljoner kronor. I den summan ingår inte begravningsverksamheten eftersom denna finansieras genom begravningsavgiften och inte heller kostnader för inomkyrklig utjämning. De tre största verksamhetsformernas procentuella andel av den samlade kostnaden utgör 55 procent för församlingsverksamhet, 27 procent för fastighetsförvaltning och 16 procent för gemensam administration. Även små procentuella effektivitetsvinster kan bidra med stora besparingar i kronor räknat. En årlig besparing av kostnaden för gemensam administration (effekten per kyrkotillhörig anges inom parantes) med 3 procent skulle innebära 67 miljoner kronor (10 kr/kth) medan 5 procent innebär 112 miljoner (17 kr/kth) och 10 procent 225 miljoner kronor (34 kr/kth).

Prognosen för Svenska kyrkans medlemsutveckling och hur detta påverkar den kyrkliga ekonomin visar att antalet medlemmar kommer att vara ca 860 000 färre 2019 än 2009. Det innebär att den samlade kyrkliga ekonomin kraftfullt påverkas genom att den årliga kyrkoavgiftsintäkten 2019 kommer att vara närmare 2 miljarder kronor lägre. Den påverkan som detta i sin tur innebär för församlingar och pastorat är olika och har redan på många håll börjat bli synlig och kännbar. Mycket talar för att skillnader i ekonomiska resurser och därmed olika förutsättningar för den kyrkliga verksamheten kommer att bli än tydligare.

En faktor som också har inverkan på de kyrkliga verksamhetsförutsättningarna är den påverkan och omställning som blir följden av den generationsväxling hos Svenska kyrkans anställda som sker jämsides med processen som beskrivits ovan. Den innebär att ca 40 procent av kyrkans anställda kan beräknas gå i pension under perioden fram till 2019. Bland dessa finns också en stor andel anställda med administrativa uppgifter och tillgängliga data visar att av de drygt 3 000 anställda med administrativa arbetsuppgifter i Svenska kyrkan, är

hälften äldre än 55 år och kommer att lämna sina befattningar med pension under den kommande 10-årsperioden.

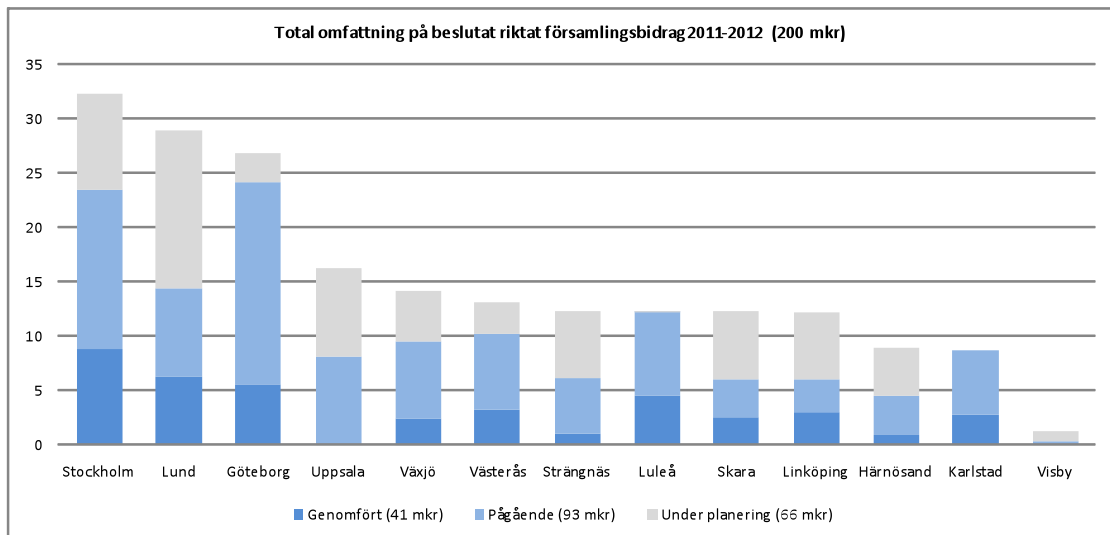
Som arbetsgivare möter Svenska kyrkan samma utmaningar som andra arbetsgivare när det gäller möjligheter och förutsättningar att rekrytera till olika befattningar, däribland sådana med administrativ profil. Bland dessa utmaningar finns en hårdnande konkurrens om den arbetskraft som är tillgänglig, de stora tätorternas och städernas attraktionskraft samt möjligheterna till sysselsättning för båda parter i en familj. Många av Svenska kyrkans arbetsgivare är också små enheter med färre än 25 anställda, en omständighet som har betydelse för möjligheter till rekrytering av exempelvis kvalificerad administrativ kompetens.

Bidragets syfte - genomförda och pågående projekt

Kyrkomötets beslut om det riktade församlingsbidraget innebär att resurser avsatts för åtgärder som ska främja och stödja en ökad samverkan i syfte att uppnå bestående förändringar och verksamhetseffektivisering. Bidraget beskrivs som en form av omställningsbidrag. Vid fördelningen av riktat församlingsbidrag för respektive bidragsår är antalet kyrkotillhöriga i respektive stift fördelningsgrund.

Den totala omfattningen av riktat församlingsbidrag för 2011–2012 uppgår till 200 miljoner kronor och kan delas upp i kategorierna genomfört, pågående och under planering (av stiftet ännu ej fördelade medel). Sammanlagt har 21 procent av den möjliga volymen genomförts, 46 procent är pågående och 33 procent är under planering. Det kan konstateras att Luleå och Karlstad stift har förbrukat sitt planeringsutrymme, medan övriga stift har visst planeringsutrymme kvar.

Samverkansprojekt som stiften har valt att huvudsakligen prioritera – gemensam IT-plattform – är både omfattande och i tid utsträckta. Det innebär också att tillgängliga RFb-medel tas i anspråk under en längre tid, en omständighet som påverkar andelen genomförda projekt för RFb 2011-2012. En faktor som påverkar utbetalningstakten är också i vilken takt de lokala enheterna fattar sina beslut om att påbörja sitt deltagande i processen genom avsiktsförklaring, inventering av befintlig miljö och sedermera beslut om att avtala om anslutning till GIP.

I enkät till stiften har efterfrågats dels i vilken utsträckning stiften fullt ut beslutat om fördelningen av RFb 2011-2012, dels om eventuell orsak till att sådan fördelning ännu inte skett fullt ut. Av stiftens svar framgår att sju av 13 stift, fullt ut fattat beslut om fördelning av RFb-medel för 2011 och 2012. I de fall man inte gjort detta är orsakerna främst, dels att man valt att successivt fatta beslut om medlens prioritering och användning, dels GIP-processens utsträckning i tid i kombination med att implementeringsarbetet sker med olika tempo i stiftet samt att några stift inlett sin process jämförelsevis sent.

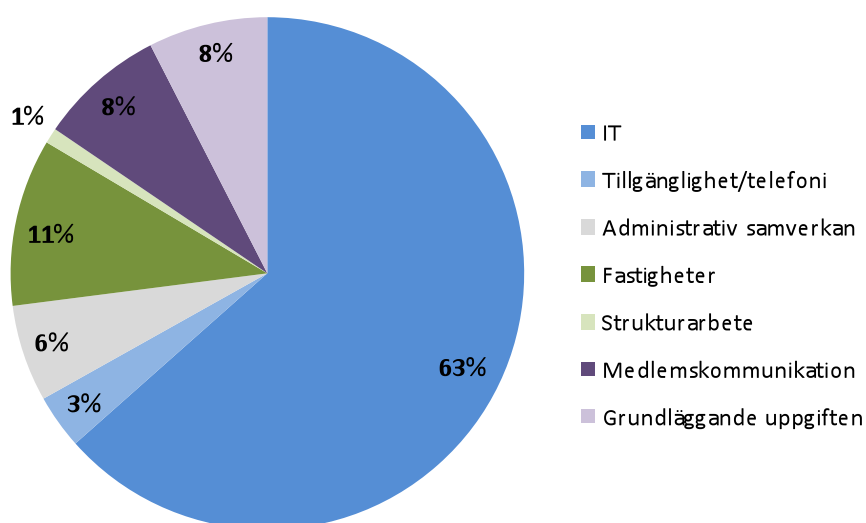
Den huvudsakliga inriktningen för **genomförda projekt** är IT följt av fastigheter och administrativ samverkan.

Den huvudsakliga inriktningen för **pågående projekt** är IT följt av fastigheter och medlemskommunikation samt den grundläggande uppgiften.

Av planeringsutrymme för RFb 2011 återstod vid årsskiftet 2012/13 20 procent och av det planeringsutrymme som utgörs av riktat församlingsbidrag 2012 hade vid samma tidpunkt ianspråktagits 55 procent.

I fördelningen per inriktning framgår att IT och fastighetsfrågor är fortsatt dominerande med IT som mycket prioriterat område. För GIP-projekten är tiden från information och inventering till införande och drift ca två år och beslutet 2011 om förlängd rekvisitionstid för riktat församlingsbidrag har därför gett stiftet bättre planeringsmöjligheter. En faktor som också har betydelse för GIP-projektens längd, är i vilken utsträckning som den nationella nivåns resurser ger möjligheter att kunna ta emot och införa enheter och användare i den takt som efterfrågas.

Fördelning av pågående och genomförda projekt per inriktning

Stiften har också tillfrågats om för vilken typ av insatser som ännu inte fördelat RFb 2011 och 2012 ska användas. Av svaren framgår att det främst är IT, som står i förgrunden följt av prioritering i nämnd ordning av fastigheter, administrativ samverkan, strukturarbetet och tillgänglighet/telefoni. I ett stift avser man också att arbeta med insatser och åtgärder som kan bidra till och underlätta kommunikation mellan församlingar och pastorat.

Stiften har även tillfrågats om hur man bedömer möjligheten att hinna fördela och rekvirera de för respektive stift tilldelade RFb-beloppen för 2011 och 2012. Frågan har ställts bl.a. mot bakgrund av att det dels kan konstateras att stiften är olika långt komna i planering och genomförande av RFb-projekten, dels eftersom tillgänglig statistik visar att tillgängligt RFb-utrymme inte ännu fullt ut tagits i anspråk genom fördelningsbeslut.

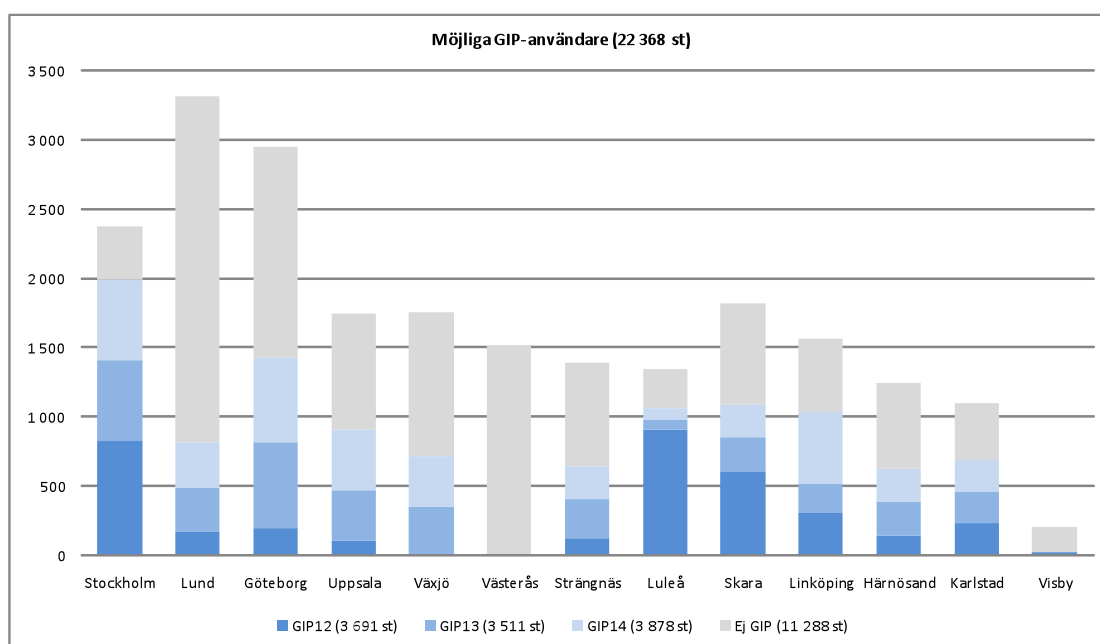
Svaren visar att en tydlig majoritet av stiften gör bedömningen att man kommer att hinna såväl fatta beslut om fördelning som rekvisition av tillgängliga RFb-belopp för 2011 och 2012 – i båda fallen 11 av 13 stift. För de stift som uttrycker tveksamhet eller i något fall svarar nej på frågan, är orsakerna främst att man hyser oro för att implementeringen av GIP ska kunna ske i sådan takt att tillgängliga RFb-medel fullt ut kommer att hinna tas i anspråk. Man noterar då också att man i jämförelse med övriga stift haft en i tiden mer utsträckt process innan man kunnat komma igång med sina GIP-projekt, dels att den kapacitet som finns på nationell nivå för att möta stiftens planering och önskemål om införande i GIP, kan behöva ökas. Det ska samtidigt noteras att i de stift som uttrycker tveksamhet beträffande möjligheter att hinna rekvirera sina RFb-medel också finns överväganden om alternativ planering mellan projektåren vilket skulle möjliggöra att RFb-medlen kan tas i anspråk för de prioriteringar man från stiften bedömer angelägna men i en reviderad tidsordning.

Resultat och effekter

I mars 2013 uppgår antalet medarbetare med tillgång till den gemensamma IT-plattformen (GIP) till närmare 4 000. Det planerade införandet av GIP är

närmare 4 000 användare per år för 2013 och 2014. Detta innebär att antalet användare förväntas vara drygt 11 000 vid utgången av 2014.

KsSkr 2013:2
Bilaga 3

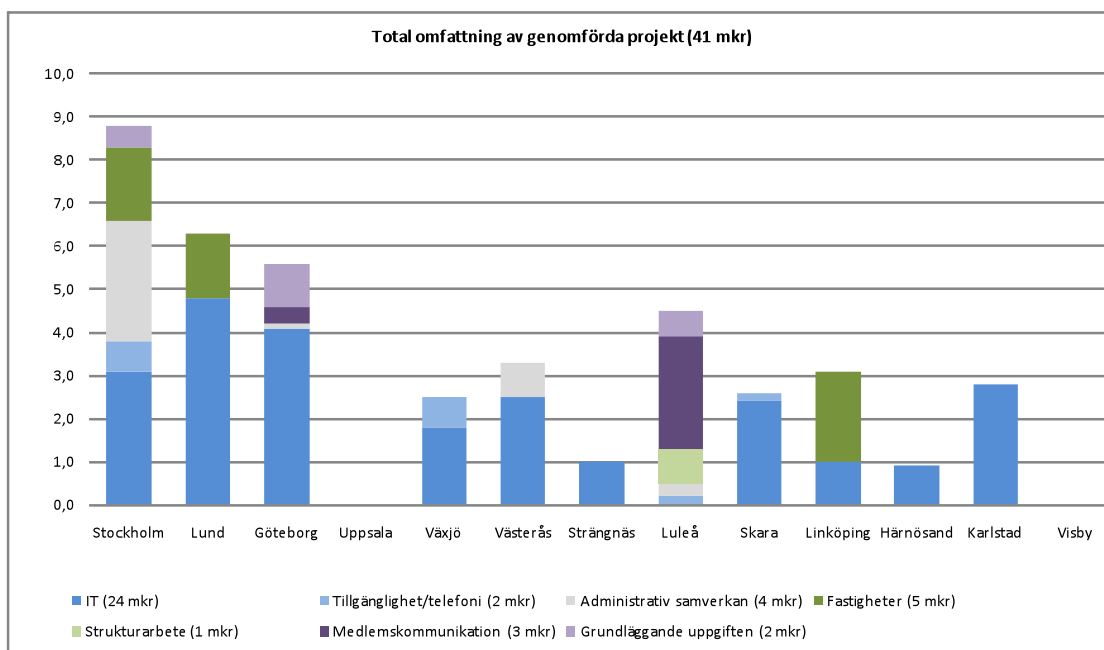
Den ungefärliga och genomsnittliga kostnaden per användare för införandet är 5 000 kronor på lokal nivå och ca 5 000 kronor på nationell nivå. Därtill kommer kostnad för IT-kartläggningen som föregår ett eventuellt införande samt kostnader som stiftet har för planering och genomförande av de stiftsvisa IT-projekten. Sammanlagt innebär detta en kostnad hittills på 20 miljoner kronor på nationell nivå och 20 miljoner kronor på lokal nivå för införandet hos 4 000 användare. Den genomsnittliga införandekostnaden på lokal nivå kan beräknas ligga kvar på nivån 5 000 kronor per användare medan anslutningskostnaden per användare på nationell nivå beräknas bli lägre än tidigare som en effekt av både de erfarenheter som vunnits i den hittillsvarande processen och den utveckling av anslutningsprocessen som kunnat ske tillsammans med de standardiserade ordningar och rutiner som successivt utvecklats för anslutning.

Den process som nu planeras vad gäller fortsatta GIP-införanden t.o.m. 2014 kan översiktligt beräknas att i stiftet kosta ca 40 miljoner kronor för de lokala enheternas anslutning.

I samma takt som intresse och engagemang i stiftet ökat för anslutning till GIP har också behovet av och möjligheterna till en utvecklad samordning och samverkan inom det administrativa området vuxit. Under 2012 har därför projektet *Gemensamt administrativt stöd* (GAS) getts uppdraget att arbeta med frågorna om förutsättningar och möjligheter liksom organisationsformer och möjliga systemlösningar för en utvecklad och samordnad administrativ samverkan inom Svenska kyrkan. Under sommaren 2013 kommer projektet att lämna rapport med slutsatser och förslag.

Genomförda projekt och upplevda resultat

Fram till den sista december 2012 har projekt till en kostnad av 41 miljoner kronor hunnit genomföras, vilket motsvarar 20 procent av det totala riktade församlingsbidraget för 2011 och 2012. Hur dessa projekt kostnadsmässigt är fördelade på stift och verksamhet framgår av följande diagram.

I syfte att få en bild av projektens resultat har stiften fått redovisa verksamhetseffektiviseringar som kan utläsas av slutrapporterna för dessa projekt. Redovisningen är inte fullständig men bidrar med exempel på resultat av projekten.

IT-projekt

Vad gäller *IT* är som tidigare sagts, dessa projektprocesser både mer omfattande och utdragna i tid än många av de övriga projekt som genomförs med stöd av Rfb. Det skiljer också mellan stiften i hur projekt inom IT-området är uppdelade mellan respektive bidragsår. Det medför att man inte självklart betraktar projekten som avgränsade och möjliga att redovisa enbart i förhållande till ett bidragsår. Vid utgången av april månad 2012 var IT-projekt med målsättningen att etablera den gemensamma IT-plattformen (GIP) igångsatta i 9 stift och utöver det också i Västerås stift som valt att erbjuda egen lösning.

Vid årsskiftet 2012/13 arbetade samtliga stift med stöd av Rfb-medel med implementering av IT-projekt. För 12 av dessa stift handlar projekten om GIP och vid årsskiftet var 3 717 användare i 146 enheter anslutna till GIP. Därutöver tillkommer Västerås stift med 30 anslutna enheter och cirka 900 användare. I samtliga stift förutom Luleå, är Rfb den resurs som används till IT-processen. I Luleå stift används Rfb för andra ändamål, främst medlemskommunikation, eftersom stiftets arbete med GIP har finansierats på annat sätt.

Övrigt

I fråga om *administrativ samverkan* har i ett stift en gemensam ekonomi- och personaladministration för sex församlingar inrättats och dessutom har en förstudie om administrativ samverkan mellan församlingarna i en kommun genomförts.

För en utvecklad *medlemskommunikation* har kompetensutveckling genomförts för 24 församlingar som resulterat i förbättrade förutsättningar för församlingarnas kommunikation med medlemmarna.

Kopplat till *den grundläggande uppgiften* handlar det om samordning av konfirmandundervisningen för tre pastorat, samordning av lägerverksamhet för barn bland ett antal församlingar (som på grund av strukturförändring nu ska

ingå i samma pastorat) och samverkan om en Gudstjänstfestival mellan ett kontrakts församlingar.

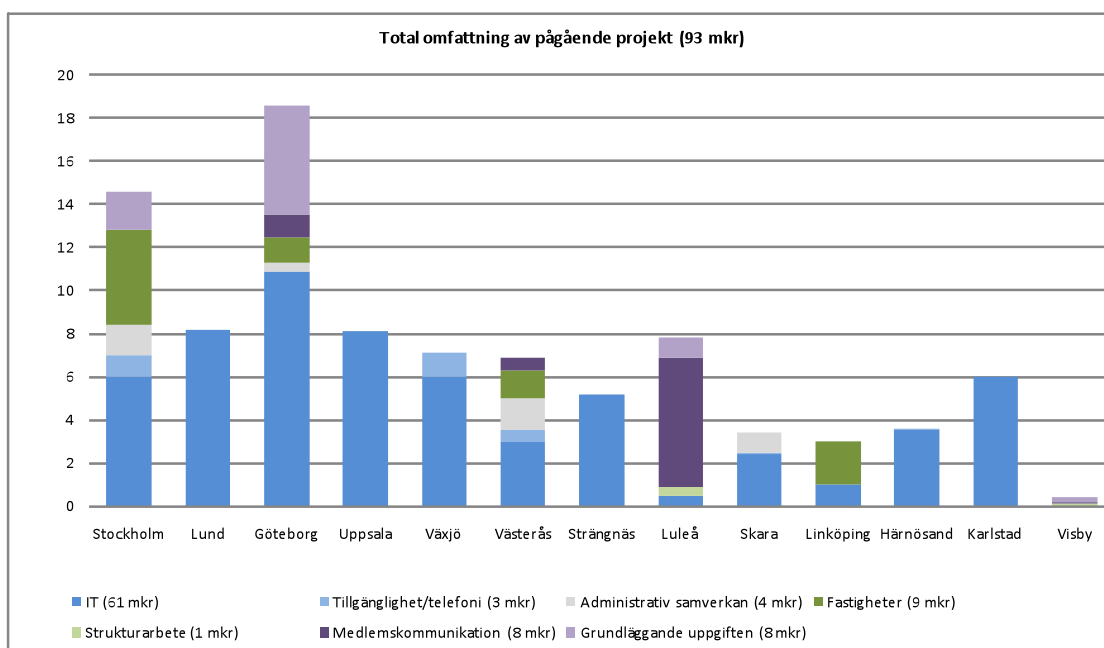
KsSkr 2013:2
Bilaga 3

Vad gäller *strukturarbetet* har ett par underlag för beslut om nya pastorat arbetats fram som på sikt förväntas resultera i en ökad samordning och ett effektivare resursutnyttjande.

Exempel på andra insatser är en förstudie om utvecklad ärendehantering. Det har resulterat i att en försöksverksamhet med digital distribution av handlingar till förtroendevalda i stift och församling har initierats. En annan förstudie innebär att utreda och skapa förutsättningar för ett tydligt gemensamt ansvarstagande för en sjukhuskyrka och har resulterat i en modell för detta. Det som överlag lyfts fram som positivt med de genomförda projekten är samverkan i sig, det erfarenhetsutbyte och den ökade förståelse över församlingsgränserna som samverkan innebär och samnyttjandet av resurser i genomförandet. Flera av de genomförda projekten förväntas leda till ett effektivare användande av resurser på sikt.

Förväntade resultat

Den första januari 2013 pågick projekt till en planerad kostnad av 93 miljoner kronor vilket motsvarar 47 procent av det totala riktade församlingsbidraget för 2011 och 2012. Hur pågående projekt kostnadsmissigt är fördelade på stift och verksamhet framgår av följande diagram.

För att få en uppfattning om förväntade resultat har stift fått redovisa vilka förväntade verksamhetseffektiviseringar som kan utläsas av projektplanerna för pågående projekt.

Grundtanken med den *gemensamma IT-plattformen* beskrivs som att man i samverkan med anslutna församlingar och den nationella nivån bygger upp ett kostnadseffektivt, säkert och uppdaterat IT-system. Genom anslutning till GIP och den *gemensamma telefoniplattformen*, GTP, får församlingarna tillgång till kompetens, högre säkerhet och minskade kostnader samtidigt som det möjliggör en bredare samverkan på det administrativa området. Därtill kan den samordning och dokumentation som är en del i genomförandet vara till stor hjälp vid de indelningsändringar som görs. Administrativ samverkan förväntas i sin tur

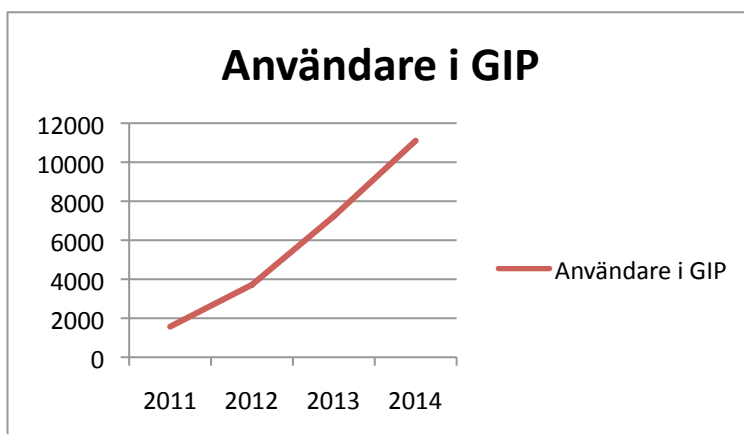
leda till ökad kostnadseffektivitet, ökad kvalitet och minskad sårbarhet (med bibehållen servicenivå) och möjliggör att resurser kan överföras till arbetet med den grundläggande uppgiften. Möjligheter till verksamhetseffektiviseringar, i form av lägre kostnader med bibehållen eller högre kvalitet ses som stora men uppskattas i de flesta fall komma på några års sikt.

Samverkan i *fastighets- och energifrågor* mellan de lokala enheterna beskrivs bidra till kompetensutveckling och byggande av kollegiala nätverk. Det skapar förutsättningar för respektive lokal enhet att överblicka behov av akuta och framtida åtgärder på fastighetssidan på ett bättre sätt.

Det pågår också samverkansprojekt i fråga om *medlemkommunikation*. I ett stift bildar ett antal församlingar tillsammans ett geografiskt försöksområde där en modell för mötet med turismen ska utvecklas. Om projektet faller väl ut kan modellen även användas i andra delar av stiftet och på sikt eventuellt vara en modell för andra delar av Svenska kyrkan. Ett annat projekt är att man mellan församlingarna i ett kontrakt tar fram en gemensam informationsstrategi för att bli mer mottagarorienterade och stärka namnet Svenska kyrkan inom kommunen. På så sätt åstadkommes en informationsmodell med bättre kvalitet och synlighet till ett lägre pris. Ett tredje exempel är ett antal samverkande församlingar och samfälligheter som använder pilgrimsleder och vandringar för att söka nå människor som inte är församlingsaktiva.

Exempel på projekt kopplade till *den grundläggande uppgiften* är församlingarnas samverkan inom ett kontrakt kring ett sommarläger för ungdomar och ett projekt med ungdomar i fokus som ska bekräfta och stärka ungdomarnas förmåga till empati och engagemang för mångfald och demokrati. I ett stift sker en samverkan mellan stiftet och församlingarna i syfte att ta fram verktyg för ett konsultativt arbetssätt gällande församlingsutveckling.

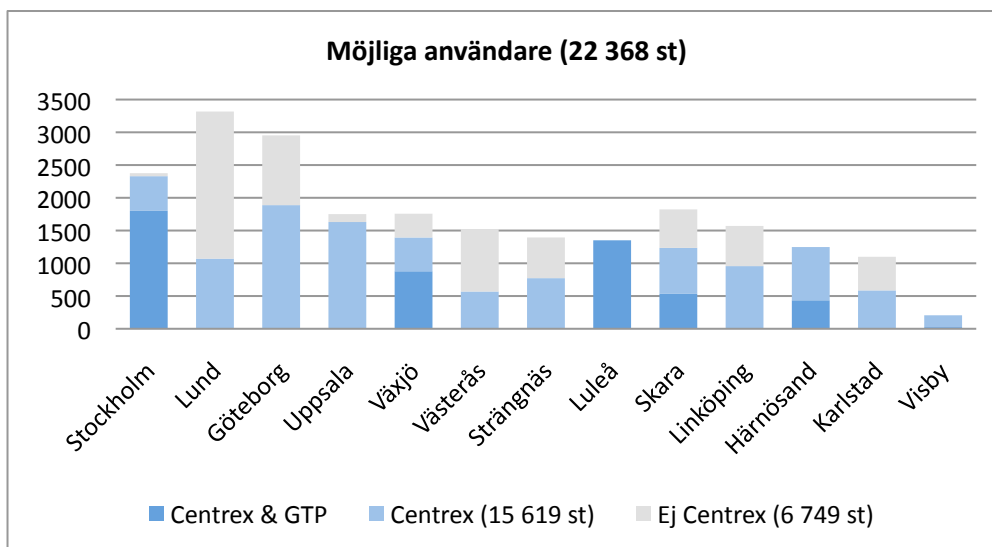
Den utveckling för GIP som nu kan förutses med ledning av de besked som stiftet ger och som nu ligger till grund för planeringen fram till och med utgången av 2014 innebär att antalet anslutna användare vid utgången av 2013 kommer att uppgå till drygt 7 200 i 303 enheter. Vid utgången av 2014 är den planerade anslutningsgraden drygt 11 100 användare i 475 enheter. Planerad utveckling framgår grafiskt av nedanstående diagram.

Beträffande RFb-projekt inom området tillgänglighet och telefoni framgår av diagrammet nedan dels att det f.n. är sju stift som arbetar med RFb-projekt inom detta område. Sex stift har valt att arbeta med GTP (Gemensamma telefoniplattformen) och ett stift med egen telefoniplattform som projektområde. Utvecklingen inom GTP har i likhet med GIP varit stark och när stiftens årliga

rapporter om RFb förelåg vid utgången av februari månad 2013 kunde konstateras att den tekniska plattform – Centrex – som är bas för GTP omfattar

15 619 användare och av dessa är f.n. mer än 5 000 användare i drygt 150 enheter anslutna till den form av telefonisamverkan som innebär att anslutna enheter, utöver den tekniska samverkan som en Centrexlösning innebär, valt att också ha en funktionell samverkan i form av möjligheter till gemensamt svarsställe, stöd och support, utbildning och samverkan vid exempelvis vakanser som stiftens erbjuder inom GTP. På motsvarande sätt erbjuds telefonisamverkan inom Västerås stift.

År 2013 och framåt

Stiftens prioriteringar

Kyrkomötet har beslutat om RFb också för 2013 och med samma omfattning och inriktning som RFb 2011 och 2012. I syfte att få en bild av stiftens planering för hur RFb 2013 kommer att användas, har en fråga om detta ställts till stiftens i samband med att stiftens årliga rapport om RFb inhämtats. Stiftens har ombetts att ange en ungefärlig fördelning på ett antal alternativ med möjlighet att också ange andra alternativ. Samtliga stift har svarat och av dessa anger ett flertal stift att man redan nu har en uppfattning om för vilka typer av insatser som man avser att fördela RFb 2013. För övriga stift som inte besvarat frågan jakande beror detta bl.a. på att förslag om prioritering och fördelning av RFb ännu inte behandlats av stiftsstyrelsen.

Stiftens har vidare fått dels ange sina prioriteringar vid fördelning av RFb 2013, dels att göra detta genom att ange hur stor andel av RFb som avsätts för respektive ändamål. Sammanställda svar från nio av stiftens visar att prioritering av IT-projekt fortfarande ligger främst samtidigt som nu också området administrativ samverkan prioriteras tydligare än förut. Detta sammanhänger bl.a. med att i samma takt som antalet GIP-anslutna enheter ökar, växer också intresset för de möjligheter till utvecklad samverkan inom det administrativa området som GIP ger. Stiftens anger här ett växande intresse för de förslag inom ekonomi- och löneområdet som projektet *Gemensamt administrativt stöd*, GAS, arbetar med. Stiftens svar visar också att stift som kommit längre än övriga i sina GIP-projekt och alltså har ett relativt stort antal enheter anslutna till GIP, i växande utsträckning väljer att nu prioritera den process som man bedömer kommer att bli aktuell som en följd av GAS-projektet.

Stiftens bedömningar av i vilken utsträckning man kommer att hinna fördela och rekvirera RFb 2013 inom den period under vilken bidraget kan disponeras, visar att flertalet stift redan nu gör bedömningen att det är möjligt. Som viktiga och påverkande faktorer pekar man här bl.a. på att implementeringstakten för GIP spelar en viktig roll och att därvid kapaciteten på den nationella nivån att ta emot nya enheter och användare är viktig.

RFb 2011, 2012 och 2013 – Behov av förändringar av hur och med vilken inriktning bidragen får användas

Stiften har getts möjlighet att reflektera över och besvara frågan om det finns behov av förändringar av hur och med vilken inriktning RFb får användas. Frågan har också ställts vid tidigare årliga rapporttillfällen. Frågan har besvarats av 12 av stiften och visar att 10 av dessa inte anser att det finns behov av förändringar. I jämförelse med tidigare år indikerar detta att de anpassningar som skett med bl.a. förlängd tid för rekvisition av bidrag tillsammans med att rutiner och arbetssätt med RFb etablerats, positivt har bidragit till att man upplever att arbetet med RFb fungerar bra.

Samtidigt påpekas att en ökad flexibilitet för stiften att använda RFb-resurser för stiftskostnader i samband med planering och implementering av exempelvis GAS-projektet inom stiftet vore värdefullt. Vidare att ytterligare medel skulle behöva sättas in i RFb-systemet med tanke på att möjligheter behöver finnas för samtliga enheter inom ett stift att ansluta sig till gemensamma GAS-lösningar, en möjlighet som med den anslutningstakt som nu gäller och de resurser som står till förfogande, är osäker för enheter som fattar beslut mot slutet av den nuvarande samlade RFb-perioden.

Avslutande reflektion och förslag till fortsatt hantering

Kyrkans uppdrag är att möta människor med evangeliet om Jesus Kristus i gudstjänst, genom undervisning, i diakoni och mission. När Svenska kyrkan nu möter utmaningar i form av andra ekonomiska förutsättningar än tidigare, ökar behovet av samverkan.

Genom samverkan kan resurser användas gemensamt och klokt och skapa ekonomiskt utrymme så att kyrkans möjligheter stärks att fullgöra sitt grundläggande uppdrag. Då kan kraft, förmåga och uthållighet i uppdraget upprätthållas och utvecklas. Det är viktigt att kyrkan använder sina resurser effektivt. Det ger förutsättningar för att klara uppgiften och utmaningen att nå människor med evangelium – att vara en öppen folkkyrka med lokal närvaro.

Det riktade församlingsbidraget bidrar tydligt till att skapa förutsättningar för att planera och genomföra gemensamma projekt som är inriktade mot ökad samverkan och gemensamma lösningar. Erfarenheterna av RFb visar att ett riktat bidrag för ett specifikt syfte – att åstadkomma en ökad samverkan – verksamt bidrar till att det också sker, inte minst genom det fokus som getts ambitionen att utveckla och implementera en gemensam IT-plattform som infrastruktur och grund för att bygga gemensamma lösningar för att nå de effektiviseringar bidraget är avsett att främja.

De redovisningar stiften ger av såväl hur man avser använda det planeringsutrymme som kan återstå av RFb 2011–2012 som hur man ser på användningen av RFb 2013, visar att resurserna kommer att behövas för att de projekt som nu pågår i stiften ska kunna fullföljas, vilket inte minst gäller för IT-projekten. Vidare att stiften också alltmer ser vikten av att kunna planera och stödja genomförandet av projekt som rör utveckling av gemensamt administrativt stöd (GAS) genom samordnade lösningar och gemensamma

arbetssätt. En sådan utveckling blir möjlig genom den allt bredare anslutningen till den gemensamma IT-plattformen (GIP) och intresset för och viljan att ta vara på de möjligheter som ett gemensamt administrativt stöd kan erbjuda.

Den nuvarande planeringen vad gäller GIP från stiftens sida bygger på de förutsättningar som hittills gällt för Rfb-medel och tillgänglighet till dessa. Det innebär att någon planering, ännu inte kunnat ske för tiden därefter. Kyrkomötets beslut om Rfb 2013 innebär möjlighet att påbörja sådan planering. Om det antagandet görs att målet ska vara att antalet användare av GIP i Svenska kyrkan ska vara detsamma som antalet anställda, dvs. 22 000, innebär det att ytterligare cirka 10 000 användare efter 2014 behöver anslutas. Anslutningskostnaden i stiftet för en fortsatt utbyggnad är i princip oförändrade. Den sammanlagda kostnaden för hela GIP-processen skulle då komma att uppgå till ca 200 miljoner kronor. Detta är en ur alla perspektiv stor sammanlagd kostnad som samtidigt är av engångskaraktär. Den ger hela organisationen tillgång till den fördel det innebär med en gemensam infrastruktur för IT och med de möjligheter detta i sin tur innebär för samverkan med gemensamma system och lösningar på det administrativa området. Kostnaden kan också jämföras med de årliga kostnader om minst 100 miljoner kronor som idag finns inom Svenska kyrkan för de IT-lösningar av varierande slag som genom åren byggts upp lokalt och regionalt. Möjligheterna till besparingar genom gemensamma och rationella lösningar är stora.

Behovet av och intresset för att använda gemensamma system och lösningar med GIP som infrastruktur växer och allt fler efterfrågar sådana förslag och möjligheter inom det administrativa området. Samtidigt som de samlade ekonomiska resurserna minskar kommer också många av administratörerna och därmed viktig kompetens inom Svenska kyrkan, att lämna sina tjänster med pension. En rimlig bedömning är att detta i sin helhet inte kommer att vara möjligt att ersätta genom nyrekrytering och genom att vakanta tjänster återbesätts. En översyn och omställning blir nödvändig av hur Svenska kyrkan som organisation kan tillgodose behovet av en väl fungerande administration till stöd för den grundläggande uppgiften. Stiftet betonar här med stor tydlighet vikten av att gemensamma lösningar utvecklas och blir tillgängliga inom i första hand löne- och ekonomiområdena men pekar också på vikten av att gemensamma och samordnade arbetssätt och systemlösningar blir nödvändiga inom fastighetssidan. Detsamma gäller också diarie-, arkiv- och dokumenthantering och att också system som har direkt relation till stöd för församlingsverksamheten, exempelvis bokningssystem behöver finnas och erbjudas i gemensamma lösningar. Gemensamt administrativt stöd (GAS) efterfrågas och kan ses som den självklara och naturliga möjlighet som GIP ger förutsättningar för.

Rfb har verksamt bidragit till och möjliggjort den process med inriktning på ökad samverkan som nu pågår inom flera områden med fokus främst på ökad samverkan inom det administrativa området och då särskilt genom den kraftfulla utbyggnaden av GIP. Rfb fungerar därvid som ett omställningsbidrag som möjliggör förändringar och minskar tröskelkostnader som annars skulle göra det svårt eller helt omöjligt för en enhet att ansluta sig. På motsvarande sätt kommer omställning att behöva ske inom andra områden och inte minst inom det administrativa området. För att möjliggöra detta och ge utrymme för de åtgärder och insatser som blir nödvändiga kommer resurser som möjliggör omställning att behövas. Ambitionen i den process som pågår mot ökad samverkan och gemensamma lösningar bör vara att det ska vara en möjlighet för alla församlingar och pastorat att med stöd av stiftet kunna ansluta sig till gemensamma lösningar. En sådan ambition innebär både att sådana resurser

som kan fungera som stöd för omställning, i likhet med vad RFb nu gör, behöver finnas och att resurserna behöver vara tillgängliga och dimensionerade så att de processer och projekt som behövs kan genomföras planerat och med den tid som krävs. Stiftens uttrycker att ekonomiska resurser motsvarande nuvarande RFb behöver avsättas för ytterligare ett par perioder. Vidare att det är önskvärt att den möjliga planerings- och implementeringsperioden för sådana medel har samma utformning som för nuvarande RFb.

Den fördelningsgrund som används vid fördelningen av riktat församlingsbidrag – antalet kyrkotillhöriga i respektive stift – tar inte hänsyn till vare sig att kostnader för stora samverkansprojekt i stor utsträckning kan vara lika mellan stiftens eller att möjligheterna för stiftens att kunna motsvara intresse och förväntningar från församlingarnas sida om stöd för samverkansprojekt blir olika. Detta innebär att stiftens förutsättningar och tillgängliga resurser för att kunna initiera, leda och implementera de omfattande samverkansprojekt som RFb stimulerar till, är olika. Detta har också betydelse för hur stor andel av RFb som tagits i anspråk vid olika faser i processerna men också delvis den takt i vilken projekt kan genomföras. Det innebär att stiftens möjligheter att stödja önskvärda samverkans- och samordningsprocesser av samma slag blir olika mellan stiftens och att de stift vars bidrag är stora som en följd av att stiftens är stora, också får större möjligheter att initiera och stödja flera projekt samtidigt. Vissa stift uttrycker därför behov av att få ansöka om medel utöver den grundläggande fördelningen.